

WWW.STILUS.NL

HYMNE AAN DEMETER

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΔΗΜΗΤΡΑΝ

METRISCH VERTAALD EN INGELEID

DOOR — LEO SPEET

N. V. DE R. K. BOEKCENTRALE — AMSTERDAM

1915

INLEIDING.

OORSPRONG DER DEMETER-HYMNE.

„'t Is immers juist zooals een vrij en zwerfend man,
Die in den rossen herfst — of laat het lente wezen
Of welk getijde ook — de allerjongste schoonheid van
Zijn waereld blij-wijd-open om zich liggen ziet...
En als hij uit zijn vreugden 't lied wil samen lezen,
Denkt hij hoe 't kwam... en hij vergeet den Maker niet"...¹⁾

Dat is wel de diepere psychologische verklaring
van het — eeuwen na eeuwen — zoeken en speuren
der geleerden om te bepalen, wiè ons deze schoone
hymne schonk als „a joy for ever.”

Wij zouden ons ondankebaar jegens den onbekenden
welddoener gevoelen, zoo wij tenminste niet
poogden hem op te heffen uit de diepe vergetelheid,
zoo wij niet poogden... om hem ééns de —
zij het ook late — hulde voor zijn schoone gaven
te bieden.

Homeros! — deze naam is ons nu eenmaal geworden
tot het ideaal van den oud-eerbiedwaardigen

¹⁾ „De Nieuwe Gids,” Jaargang 1910, pag. 829: J. Greshoff.

dichter; Homeros — wijf wij alleen hem kennen als zanger van het schoonste Grieksch — is ons tot iets onstoffelijks geworden: tot een dichterziel, tot een ideale dichterziel.

En òm dat ideaal schenken wij gaarne de hulde voor héél veel Grieksch schoon aan Homeros; — doch „quod volumus, libenter credimus”, en de eene geleerde navorscher noemt met éven zekere stelligheid Homeros den dichter van dezen zang, als de andere hem als zoodanig verwerpt.

Historisch is niets met zekerheid vast te stellen, doch positief kan ook niet worden ontkend, dat Homeros dezen zang aan Demeter wijdde.

Laat ik u, om u even in te leiden in de geschiedenis der Demeter-hymne, eenige fragmenten vertalen uit de „Praefatio”, waarmede de geleerde David Ruhnkenius de eerste Grieksche tekstuitgave, in 't jaar 1782 bij Samuel en Joann. Luchtmans te Leiden verschenen, inleidde; hieruit vernemen wij tezelfdertijd zijn meening over: wie de dichter was.

„Niets heb ik minder kunnen vermoeden, dan dat nog eens Homeros' hymne aan Demeter, — welke ik ons weliswaar overgeleverd wist, doch die ik reeds lang als verloren beschouwde — dat deze nog eens in een of andere bibliotheek zoude worden gevonden, of (zoo zij misschien nog eens gevonden werd) door mijne zorgen zoude mogen verschijnen.

Niet minder verwonderlijk vond ik het, dat deze

hymne kwam uit... Moskou; wanneer eens iemand hadde beweerd, dat daar zulk een belangrijk geschrift uit de oudheid verborgen was, dan zouden allen gemeend hebben, dat hij in scherts sprak, eér dan in ernst.

Nu evenwel het feit zichzelf voor ons bewaarheid heeft en alle ongelooovige verwondering heeft weggenomen, nu rest ons alleen nog in 't kort te vermelden, hoe deze hymne gevonden werd, en door wiens bemoeiingen zij ons in handen kwam.

Eenige jaren geleden werd uit Duitschland naar Moskou geroepen een man, die in beide talen zeer kundig was, een man, in wien men gemakkelijk den leerling van Ernestijnsch-wetenschappelijke opvoeding herkende: Christianus Fredericus Matthaei — en wél om aan de Akademie van die stad de studie der letteren te bevorderen en te bevestigen.

Toen hij, daarheen vertrokken, vernam, dat er in de bibliotheek van de heilige Synode een aanzienlijke menigte Grieksche handschriften bewaard werden, die niemand las, wíl niemand ze verstond, begon hij, verheugd over dat gelukkig toeval, aanstonds dien schat te doorsnuffelen; en toen hij meerdere voortreffelijke boeken, wier bekendheid ook uit zijn tijd dagteekenen zal, had gevonden, merkte hij nog een handschrift van Homeros' dichtwerk op, geschreven weliswaar tegen het einde der 14e eeuw, doch — gelijk de zaak zelf blijken doet — getrokken uit het oudste en beste hand-

schrift; de gevonden codex bevatte, behalve een fragment van de Ilias, de zesten hymnen, bijna in de gewone volgorde bijéén.

En ziel Der zestiende hymne, die de laatste is in dat handschrift, waren eerst twaalf verzen vóórgevoegd van de verloren geraakte hymne aan Bakchos: alsdan volgde, tamelijk lang en — zoo men het laatste gedeelte uitzondert — ook tamelijk ongeschonden, de hymne aan Demeter”

„Toen ik nu de taak van tekstbezorger op mij had genomen, — van welke taak die geleerde man óf zeker zoo goed óf beter zich hadde kunnen kwijten — heb ik deze hymne wetenschappelijk-nauwkeurig met de andere gedichten van Homeros vergeleken, om meerdere redenen, doch voornamelijk hiërom, dat ik voor mijzelf zoude kunnen vaststellen, of Homeros de dichter was, of dat het afkomstig is van een ander.”

„Een bevoegd getuige, Pausanias, noemt Homeros den dichter der hymne, en niet éénmaal en als terloops, doch op viër plaatsen, van meening onveranderd Ik, op mijn beurt, zeg het vrij, dat ik niet ééne reden heb, daaraan te twijfelen . . . de wijze van zeggen is heel en al Homerisch” —

In 1808 verscheen van dezen tekst bij denzelfden uitgever een nieuwe editie met „adnotationes” op de Demeter-hymne van C. G. Mitscherlichius en

„emendationes” van Nic. Ignarra; véél belangrijks voor de bestudeering dezer hymne vinden wij hierin bijgevoegd, doch de groote vraag: „wie de dichter was,” bleef — hoe zoude ’t ook anders kunnen — onopgelost; het zijn en blijven persoonlijke meeningen, en zulke kwestie’s voegen zich ook vaak naar de mode der tijden: óf alles is van Homeros, óf alles wordthet medeogenloosafgerukt!

Vossius, Wytttenbachius, Hermannus, Schneidewinus, Brunckius, Mathias, al deze geleerden hielden zich met de kwestie bezig — en gaarne nam menig-een Homeros als zanger der Demeter-hymne aan.

De latere wetenschap evenwel noemt deze hymne een product der 6e eeuw vóór Chr. — doch niets kon positief bewezen worden, en wie gaarne gelooven wil, dat Homeros van deze verzen — behalve van enkele héél on-Homerische, ook minder schoone regels — de liefdevolle vader is, die geloove ’t

* * *

Bij mijn vertaling volgde ik den Griekschen tekst van August Baumeister, editie Teubner, Leipzig 1910; — waar ik — omwille van het vers, dus zonder eenige philologische bedoeling — een vers of een enkel woord uit een anderen tekst overnam, daar voegde ik het bijgekozene in mijn Griekschen tekst in; achter de vertaling vindt men de uitgelichte verzen volgens Baumeister.

HET WEZEN DER DEMETER-HYMNE.

't Is louter poëzie: de heerlijke uitzinging van een ongedacht-grootsche, voor onzen geest niet gansch te omvâemen idee.

't Is een zang van lent'-gedacht en lent'-geluid: 't is een nooit zóó schoon gedroomde Mei voor onze oogen, voor onze ooren.

Machtig was wel de dichter overweldigd van de schoonheid, die in hem was, dat hij zóó zijn ziel weer-uitzingen mocht in verzen, die, als doem-beladen, zwaar treden van smart — in verzen, die wieken, luchtig van lieflijkheid, luchtig, als op maat van tieng'ling-door-klanke muziek.

't Is een zang in epos-vorm; doch weinig is hier in waarheid aanwezig van het epische.

De bloemen van de Nysische vlakte, de rozige Persephoneia, de meiskens met de waterkruiden, Demeter in donker gewaad, alles, wat de dichter ons vóórtooverde uit zijn schoonen geest, dat zág hij in zijn diep-weer-spieglende phantasie zóó innig, zóó eigen, dat hij het alles ver-droomde, ver-leefde verzong tot verzen: zijn zielseigen visie ligt ons hier weér-uitgebeeld, de muziek, die zijn ziel opjubelen deed om het schoone, dat hij, geestelijk schouwend, in zich zag, klinkt ons krachtig nog en melodieus uit deze verzen toe:

Dát is de Lyriek, de hooge, de diepe, de wijde

Deze hymne is een verhaal: het beweegt vóór in de ruimte van den tijd, doch 't is niet de voortbeweging, de in- en afwikkeling van de gedachte, die ons stil boeit;

deze hymne is een aanéenschakeling van brokken teêre, tòch geweldige poëzie, . . . van brokken, die elk op zich één visie zijn, één rustig beeld — al zien we 't somwijlen in een wél-bewogen omgeving — een beeld, zóó schoon in zijn stilheid, dat wij de aanschouwing nooit moede worden, dat 't ons volkomen bevredigd ons doet gevoelen.

Dat is de plechtige rust van gedachten in de Grieksche kunst.

De dichter van deze hymne aanschouwde met de oogen van lyrisch kunstenaar de beelden, die hij voor eeuwig ons schiep in zijn verzen, schoon van rust; — doch die beelden zien wij niet altoos in *houding* van *plaatselijke* rust — een voorthollende jongen immers kan zóó door den schilder worden gezien en vereeuwigd op een doek van heerlijke kunst: zóó, vóórthollend — wijl de schilder zóó den jongen schoon zag. —

Zóó ook schonk ons deze dichter zijn visie's, en bij de aanschouwing dier beelden doet hij ons gevoelen in vers-muziek het rythme, dat ieder levend mensch in zich heeft: het ziels-eigen rythme, dat het licht-jonge kind huppen

en den van jaren bezwaarde nà-sleepen doet den langen stap.

Doch, gelijk wij zeiden, deze hymne is een verhaal, en al zijn 't telkens de beelden of beeldengroepen, die ons aangrijpen van schoonheid, toch schoot de dichter niet te kort, in wat de epiek van hem verlangde: die brokken poëzie, die visie's, waarbij de dichter ons al het schoone, door hem daarin gezien, gevoelen doet, zij zijn meesterlijk — zacht-geleidelijk of met opzettelijk voelbaar-gemaakte botsing — aanéngervoegd tot één lange gedachte-van-schoonheid.

En al weten wij nu allicht niet de juiste klanken ons in den mond te vormen, om de verzen zóó weêr te hooren, als zij den dichter zelf opklonken in de ziel; —

al blijft ons hier en daar een vers, een woord onbegrepen, wijl de tijden, óf wel iets afbeten, óf wel iets vervagden, zóó dat wij 't minder nà-begrijpen en minder nà-gevoelen,

toch is deze hymne ons een heerlijke muziek vol schoonheidsgedacht: een schoonheidsgedacht vol heerlijke muziek!

HET ZINNEBEELD IN DE DEMETER-HYMNE.

De jong- en rijk-levende, de rustloos wrochtende verbeelding der oude Grieken vond hun — zonder zoeken — de symbolen voor wat zij hoorden en zagen, voor wat zij wisten in de werkelijkheid.

In de zon zagen zij Helios, door-ijlend op zijn wagen van vuur de hoogere luchten, de teêrlachtende maan, de eindloos verre sterren, de boomen en planten, innig, onbegrepen vóortlevend van geheime groeikracht... dat alles had den ouden Grieken iets verhevens, iets geheimzinnigs, en zóó iets goddelijks in.

Zóó kreeg alles, wat zij beschouwden, een hoogere herkomst en een hoogere bestemming; en vóortwrochtend in hunne verbeelding, schonken zij zich zelf en hun nageslacht een rijkdom van mythen en legenden, vol van diep-gedachte en diep-gevoelde beteekenissen.

Véél daarvan is óns niet meer te achterpeinzen, doch wát wij ervan begrijpen, dat is van verheffende gedachte-schoonheid om het spontaan-dichterlijke verband, waarin wij het beeld zien tot de werkelijkheid.

't Is één enkel zinnebeeld vaak: één gedachtebeeld, waarin zij iets werkelijk-bestaands vergees-

telijken; doch vele dier zinnebeelden, achteréén gedroomd, konden zich uitspinnen tot een heerlijke allegorie op wat de menschen hoorden en zagen binnen een zeker tijdsverloop: in één heertijken nacht of op éenen schoonen dag, in de lente, in de jeugd . . .

Deze hymne aan Demeter heeft ook haar diep zinnebeeldige beduiding: die gedachte dringt zich bij ons op bij de allereerste lezing reeds; — en plots' somwijlen gaat het rijk-klankige vers u klinken als verheven orakeltaal, diepzinnig, ja, doch waarvan de hoogere beduiding zich wel bepeinen laat, maar niet uitspreken in macht'looze woorden; — en alleen, wanneer wij het eigenlijke, het diepere wezen van godinne Demeter eenigszins doorschouwen, zal de symboliek ons een weinig nader komen.

Demeter is de zinnebeeldige verpersoonlijking van moeder-aarde, gelijk ook haar naam in 't Grieksch „aarde-de-moeder” beduidt; zij is — in tegenstelling met Gaia, die meer de personifieering der *vormloose* aarde is — de *vruchtbare* grond.

Hieruit volgt rechtstreeks, dat Demeter ook de godin was van alwat de groeikracht der aarde ontspruit; en eere-namen schonk men haar als: de godin der schoone, der glanzende vruchten, der heerlijke gaven . . .

Wat nu de allegorische gedachte in deze hymne betreft, hieromtrent meent Andrew Lang, de geleerde navorscher van zoovele volksmythen: „De oorspronkelijke beteekenis der legende zal wel niet meer geweest zijn dan een verzoening der aarde en eene plechtigheid, door welke men den terugkeer der lente en der groeikracht nabootste. Deze oude opvatting, welke wij ook in Amerika aantreffen, verbond zich lichtelijk met allerlei voorstellingen van den dood en de herleving, niet van het jaar, niet van het zaad, maar van de menscheijke ziel.

Deze denkbeelden leenden zich uitnemend tot eindeloze toelichting en uitbreidingen door priesters; en ten tijde van Plato en zelfs van Pindaros veronderstelde men, dat de mysteriën gewis een reinigenden invloed op het leven oefenden en gunstig werkten op het lot der zielen in eene andere wereld.”

Nu meenen wij, dat de Demeter-hymne ons geen volledige, on-onderbroken allegorie wezen kan; — doch met de zinnebeeldige gedachte in het gedicht is 't gelijk met de hymne, als *verhaal* beschouwd: niet zozeer treft ons de voortbeweging der gedachte, als wel het stille beeld, waarop wij telkens onze oogen kunnen laten rusten — en juist de meeste dier stille beelden geven ons te peinen over iets aard-werkelijks.

Het kindeke van de Mei, Persephoneia, zinkt

hènen onder den grond, bij Hades, die heerscht in „nevelig duister” en... de aarde verliest haar vruchtbaarheid; Demeter — als de „Mater Dolorosa” der heidenen — doolt „in somber gewaad” over de landen... ’t is wintertijd!

Doch zoodra is niet weer Persephoneia opgerezen uit de duisternis, uit het rijk der dooden, en hare moeder in de armen gesneld, of de grond wordt vet van vruchtbaarheid, de bloemen steken allereigen de teêre kopjes op uit de vocht-donkere aarde... ’t is malsche lente!

Eenmaal vinden wij deze gedachte ook — plechtig als profete — uitgezegd in de hymne:

„Wen dan de aarde in lieflijk-geurende

bloemen-van-lente,

Menigvuldig, ontbloeit, dan... heen uit

uw nevelig duister,

Zult ge weér rijzen tot machtig wonder

voor goden en menschen”.

Al zien wij evenwel in deze hymne niet de volledige allegorie, toch mogen wij ervan overtuigd zijn, dat de dichtelijk-denkende Grieken der oudheid met zuivere, heilige ontroering deze verzen afuisterden van de lippen der rhapsoden, wyl zij daarin wisten en de zinnelijk-geestelijke schoonheid der verskunst, en het louter geestelijke gedachten-schoon der symbolen.

VERANTWOORDING.

Enkele regels ter verantwoording: waarom ik bij mijn vertaling zóó te werk ging, leken mij niet overbodig; wij zijn immers zóó zeer gewend aan zinnenvertaling — aan weergave der zinnengedachten —, dat het goed recht van een woordenvertaling als deze wel even dient te worden bepleit; en wél, om mij te rechtvaardigen niet alleen, maar ook om een ieder klaar te doen inzien, dat deze vertaaltwijze voor het klassieke Grieksch — als literair-schoon product — de noodzakelijk-goede is.

Oorspronkelijkheid is natuurlijk steeds betrekkelijk, doch niettemin mogen wij, van ons standpunt uit, de klassiek Grieksche werken oorspronkelijk noemen. Deze Demeter-hymne nu is ons en van gedachten en van gedachten-weergave oorspronkelijk; wij zien in beide iets rudimentairs, iets primitiefs: wij zien beide in een vroege ontwikkelingsphase. Niemand zal echter zoo’n kunst-product — om deze eigenschap — geringer achten, zéker niet, wanneer het in zijn primitivisme zóó volmaakt is en zóó schoon, als deze hymne aan Demeter.

Dàt dankt voornamelijk deze hymne aan haar primitieve hoedanigheden, dat zij bewaard bleef voor de afdwalingen van een later-denkend en later-sprekend geslacht.

Wij immers spreken en schrijven vaak allerminst logisch; meedoogenloos werpen wij de woorden vanéén, die op 't innigst met elkander verbonden moesten wezen, en met een verwonderlijke oppervlakkigheid zetten wij heel broederlijk woorden achter elkaar, die elkander zóó volkomen onverschillig zijn, die zoo tegen elkaar in vloeken, of die — door de combinatie — zich zelf en elkander zóózeer verzakken, dat 't ons bij nuchtere beschouwing een alderwaaste inval schijnt geweest te zijn, die woorden nevenéén te plaatsen.

Ik spreek hier natuurlijk niet van woord- of zinsverbindingen, die door den schrijver — schijnbaar onbewust, doch in werkelijkheid uit diep-noodzakelijken drang — gebezigd werden, om hoogere redenen, in welken zin ik straks ook sprak van „opzettelijk voelbaar-gemaakte botsing” — zulke redenen zijn geldend boven alles.

De oneenigheid der woorden onderéén, die vinden wij niet in de beste Grieksche literatuur: alle woorden, alle begrippen dus, zijn met een geestelijken band innig met elkander verbonden; de Grieken schreven het eene woord logisch nà het andere, en dàt is een verdienste van hun primitieve, daarom echter niet minder heerlijke taal, die ons nu — in onzen van spraak en taal on-logischen

tijd — wegens het contrast kinderachtig, al te naïef zou willen schijnen.

Doch in waarheid is dit een schoonheid te méér en deze schoonheid heb ik gemeend te mogen, ja, te moeten behouden in zooverre het eenigszins mogelijk was, zoo lang het zóó ontstane Nederlandsch ons niet al te vreemd werd. Het was mijn groote poging, en voor zoover ik daarin slagen mocht, gevoel ik mij gelukkig.

Door zúlk een vertaling, die in rustige regelmaat mede-treedt met de zware of luchtige vers-voeten van het Grieksch gedicht, meende ik — zoo ik althans iets bereikte — den Nederlandschen lezer dieper binnen te leiden in het heiligdom der Grieksche kunst, meende ik hem waardiger en méér volkomen den begenadigden zanger der hymne aan Demeter nà te zingen.

ΥΜΝΟΣ ΕΙΣ ΔΗΜΗΤΡΑΝ

Δήμητρε' ἡΰκομον, σεμνὴν θεὸν, ἄρχοι δαΐειν,
 αὐτὴν ἥδ' ἐθύγατρα τανύφυρον, ἣν Ἀΐδωνεύς
 ἤρπασεν, δῶκεν δὲ βαρύνκτερος εὐρύπτα Ζεὺς,
 νόσφιν Δήμητρος χρυσοθρόνου, ἀγλαοκάρπου,
 5 παύζουσαν νόρῃσι σὺν Ὀκεανοῦ βαθυκάλπτοις,
 ἀνθεά τ' αἰνυμένην, ῥόδα καὶ κρόκον ἥδ' ἰα καλὰ
 λευμῶν' ἄμυ μαλακὸν καὶ ἀγαλλίδας ἥδ' ὀάκιννον
 νάρκισσον θ', ὃν ἔφυσε δόλον καλυκώτιδι νόρῃ
 Πάια Διὸς βουλήῃσι χαρίζομένη Πολυδέκτῃ,
 10 θυμαστοὺν γανόωντα, σέβας δέ τε πᾶσιν ἰδέσθαι
 ἀθανάτοις τε θεοῖς ἥδ' ἐθνητοῖς ἀνθρώποις·
 τοῦ καὶ ἀπὸ φίλῃς ἑκατὸν κάρα ἔεπεφύκει·
 κηρώσει δ' ὀδυμῇ πᾶς τ' οὐρανὸς εὐρύς ὕπερθε
 γαῖα τε πᾶσ' ἐγέλασσε καὶ ἀλμυρὸν οἶσμα θαλάσσης.

HYMNE AAN DEMETER.

Heerlijk-gelokte Demeter — verheven godin —
 Haar en heur dochterke, slank van voeties,
 Schaakte — geschonken van Zeus, dof-dond'rend en
 Toen ze eens vèr van Demeter, goud-zeet'lend, in
 5 Stoeide in gespeel met Okeanos' dochters, in
 Bloemekes plukkende: rozen en krokus' en
 Bloemen en gladiolen — in donzige wei —
 En — wat Gaia daar deed ontluiken om
 Ginder te lokken, om Hades (naar Zeus verzon)
 10 Eén van glanzen wondere narcis,
 Zóó voor de onsterflijke goden, als menschen,
 Wonder van groei: met tallooze kopjes
 Hemel en aarde en de zwellende zee,
 Balsmend, lieflijk... en 't lachte allerwegen
 van edel aroma.

15 ἦ δ' ἄρα θαμβήσας ὠρέξατο χερσὶν ἄμ' ἄμφο
 καλὸν ἀθύρμα λαβεῖν· χάνε δὲ χθὼν εὐρυάγρια
 Νύσιον ἄμ πεδίον, τῇ ὄρουσεν ἄναξ Πολυδέγμων
 ἵπποις ἀθανάτοισι, Κρόνου πολυώνυμος υἱός.
 ἄρπάζας δ' ἀέκουσαν ἐπὶ χερσέουσιν ὄχουσιν
 20 ἦ γ' ὀλοφρομένην· ἰάχῃσ' δ' ἄρ' ὄρθια φωνῇ,
 κεκοιμένη πατέρα Κρονίδην ὕπατον καὶ ἄριστον.
 οὐδὲ τις ἀθανάτων οὐδὲ θνητῶν ἀνθρώπων
 ἦκουσεν φωνῆς, οὐδ' ἀγλαόμορφοι ἑταῖραι·
 εἰ μὴ Ποσειδὸν θυγάτηρ ἀπαλὰ φρονέουσα
 25 ἄϊεν ἐξ ἀντροῦ, Ἑκάτη λιπαροκορήδεμνος,
 Ἠελίος τε ἄναξ, Ὑπερίωνος ἀγλαός υἱός,
 κούρης κεκοιμένης πατέρα Κρονίδην· ὁ δὲ νόσφιν
 ἦστο θεῶν ἀπάνευθε πολυλλίστῳ ἐνὶ νηΐ,
 δέγμενος ἱερὰ καλὰ παρὰ θνητῶν ἀνθρώπων.
 30 τῇ γ' δ' ἀεκάζομένην ἦγεν Διὸς ἐνωσίστησι

15 Blijde verrukt toen stak zij de beide
 handekes uit om
 't Heerlijke speelgoed te pakken...
 daar gaapt de breedstratige grond plots
 Open in Nysische vlakte... en op rees
 de machtige heerscher:
 Hoog op zijn eeuwige paarden, des Kronos
 veel-namige zoon, en
 Greep het meiske, dat rukkend zich weerde,
 in zijn wagen van goud, en
 20 Voerde haar henen in klaag'lijk geweën;
 en krijshend van stemme,
 Riep zij om vader, den zoon van Kronos,
 den hoogste, den beste!
 Geèn evenwel van de goden en geèn
 van de sterflijke menschen,
 Geèn der bevallige speelgenootjes
 luisterde en hoorde...
 Zoo niet van uit heur diepe verblijf
 de kinderlijk-lieve
 25 Hekate, blank-onbonden van hoofd,
 het hadde gehoord, en
 Zoo niet Hyperion's heerlijke zone,
 Helios, machtig,
 't Meiske had hooren roepen om Zeus,
 den vader; — doch vèrre
 Zat deze neder, vèr van de goón, in zijn
 beë-vollen tempel,
 Goedig ontvangend de schoone geschenken
 der sterflijke menschen —
 30 Steeds nog stribblend, zoo voerde haar Hades
 — lijk Zeus het hem ingaf —

πατροκαίγγνητος, πολυσημάντωρ πολυδέγμων,
 ἱπποῖς ἀθανάτοισι, Κρόνου πολυώνυμος υἱός.
 ὄφρα μὲν οὖν γαῖαν τε καὶ οὐρανὸν ἀστερόεντα
 λεύσας θεα, καὶ πόντον ἀγέροον ἰχθυόεντα,
 35 αὐγάς τ' ἡελίου, ἔτι δ' ἥλαπτο μητέρρα κεδνὴν
 ὀφεισθαι καὶ φῶλα θεῶν αἰεργετῶν·

τόφρα οἱ ἐλπὶς ἔθειλγε μέγαν νόον ἀχθυμένῃς περ·
 ἤχησαν δ' ὀρέων κορυφαὶ καὶ βένθεα πόντου
 φωνῇ ὑπ' ἀθανάτῃ· τῆς δ' ἔκλυε πόντια μήτηρ.
 40 ὄξυ δέ μιν κραδίην ἀχος ἔλλαβεν, ἀμφὶ δὲ χεῖρας
 ἀμβροσίαις κρήδεμνα δαΐζετο χερσὶ φάησι,
 κύνεον δὲ κάλυμμα κατ' ἀμφοτέρων βάλει ὄμων,
 σέυατο δ', ὅσθ' οἷωνός, ἐπὶ τραφερῇν τε καὶ ὑγρῇν
 μαιομένην· τῇ δ' οὐτις ἐτήτυμα μυθίοισαοθαί
 45 ἤθελεν οὔτε θεῶν οὔτε θνητῶν ἀνθρόπων,
 οὐδέ οἱ οἷωνων τις ἐτήτυμος ἄγγελος ἦλθεν.

(Hades, haar oom, de geweldige,
 veel-omvannende heerscher,
 Kronos' rijk-namige zoon) haar heen
 op zijn eeuwige paarden.
 Nu nog het goden-meiske deze aarde
 en den hemel, vol sterren,
 Zag met heur oog, en de zee, stroom-woelig en
 ween'lend van visch, en
 35 Glanzen van zon, nog denkend de
 teeder-lievende moeder

Weder te zien en het kroost der eeuwig-
 geborene goden,
 Hoopte ze... al was ook van smart het
 goddelijk hartje gebroken...
 Kreèt ze, en der bergen hoogte en 't zee-diep
 katsten in echo
 Vóórt hare stem, tot waar heur heilige
 moeder het hoorde:
 40 Klemmend omving haar het harte de smart,
 en, heffend de handen,
 Rukte zij om heur heerlijke haren de
 banden van één, en
 Hulde zich beide de schouders in somber-
 donkeren sluier;
 Vóórt toen schoot zij, een vogel gelijk,
 over landen en waat'ren
 Zoekend en speurend, wijl geèn haar 't wære
 wilde vermonden:
 45 Geen der goden en geen der menschen,
 ten doode gedoemde;
 Geen van de voog'len kwam haar gevlogen
 als bode der waarheid.

ἐννῆμαρ μὲν ἔπειτα κατὰ χθόνα πότνια Δῖω
 στρωφάτ', αἰθιομένηας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχουσα,
 οὐδέ ποτ' ἀμβροσίης καὶ νέκταρος ἠδυπότουο
 50 πάσσατ' ἀκηχεμένη, οὐδέ χροά βάλλετο λουτροῖς.

ἀλλ' ὅτε διγ' δεκάτη οἱ ἐπιήλυθε φαινολῆς Ἥώς,
 ἦντετό οἱ Ἑκάτη, σέλας ἐν χεῖρεσσιν ἔχουσα,
 καὶ ῥά οἱ ἀγγελέουσα ἔπος φάτο φώνησέν τε·

Πότνια Δημήτηρ, ὠρηφόρε, ἀγλαδόδωρε,
 55 τίς θεῶν οὐρανίων ἦε θνητῶν ἀνθρώπων

ἦρπασε Περσεφόνην, καὶ σὸν φίλον ἦκαχε θυμόν;
 φωνῆς γάρ ἦκουσ', ἀτὰρ οὐκ ἴδον ἐφθαλμοῖσιν,
 ὅστις ἔην· σοὶ δ' ὤκα λέγω νημετέα πάντα

ᾧ ἄρ' ἔφη Ἑκάτη· τὴν δ' οὐκ ἠμέβετο μύθῳ
 60 ῥεῖνης ἠυκόμου θυγάτηρ, ἀλλ' ὤκα σὸν ἀντή
 ἦς, αἰθιομένηας δαΐδας μετὰ χερσὶν ἔχουσα.
 Ἥελιον δ' ἔκοντο, θεῶν σκοπὸν ἦδὲ καὶ ἀνδρῶν,

Negen dagen toen toefde op het aardrijk
 de eervardige Deo,
 Zwerwend alomme met brandende fakkel
 in beide haar handen;
 Ambrozijn noch nektar, zoo zoet om te drinken,
 genoot zij,

50 Komm'rend in rouw, — noch dompelde 't lijf
 in zuiv'rende baden.

Toen nu den tienden dag haar glanzend
 de dageraad gloorde,

Schreed haar Hekate naderbij, heur licht
 in de handen,

Willende, wat zij wist, haar melden en
 sprak tot Demeter:

„Macht'ge Demeter, den zomer ons spreidend
 in heerlijke gaven,

55 Wie van de hemelsche goden, of wié
 van de sterflijke menschen

Roofde er uw dochterke Persephoneia,
 bedroevend uw hart zoo?

Want hare weeklacht heb ik gehoord, doch
 wié haar ontvoerde,

Zagen mijn ooggen niet... snel zeg 'k u de
 waarheid ten volle.”

Zóó sprak Hekate, en zonder een enkel
 wederwoord nam de

60 Dochter van heerlijk-gelokte Rheia haar snel
 met zich mede, en

Ijide vooruit, in heur handen houdend
 de vlammenende fakkel;

Helios naad'rend — die spiedt uit den hooge
 over goden en menschen —

στὰν δ' ἵππων προπάροιθε, καὶ εἶστο δία θεάων

Ἡέλι', αἰδεσσαί με θεάς ὕπερ, εἴ ποτε δῖ' αὖ

65 ἦ ἔπει ἦ ἔργῳ παρδῖήν καὶ θυμὸν ἴηνα·

νόσσην, τήν ἔτεκον, γλυκερὸν θάλας, εἰσεὶ κυδρήν,

τῆς δδινῆν ὅπ' ἄκουσα δι' αἰθέρος ἀπρυγέτοιο

ῶστε βιάζομένης, ἀτὰρ οὐκ ἴδον ὀφθαλμοῖσιν.

ἀλλὰ, σὺ γὰρ δῖ' ἡ πάσαν ἐπὶ χθόνα καὶ κατὰ πόντον

70 αἰθέρος ἐκ δίνης καταδέσκειαι ἀκτίεσσιν,

νημερτέως μοι ἔνυσσε φίλον τέκος, εἴ που ὅπωπας,

ὅστις νόσφιν ἐμείο λαβὼν δέκουσαν ἀνάγκη

οἴγεται ἦε θεῶν ἦ καὶ θνητῶν ἀνθρώπων.

Ὡς φάτο· τὴν δ' Ἵπεριονίδης ἡμέβετο μύθῳ·

75 Πείης ἡνιόχου θυγάτηρ, Δήμητερ ἄνασσα,

εἰδήσεις· δῖ' ἦ γὰρ μέγα δῖοςμαι ἦδ' ἐλθεῖν

ἄχθυμένην περὶ παῖδι τανυσσῶρ'· οὐδέ τις ἄλλος

αἴτιος ἀθανάτων, εἰ μὴ νεφεληγερέτα Ζεὺς,

Stonden zij stil vóór zijn paarden, en vroeg
de verheven godinne:

„Helios, wil mij, godinne, believen —
indien ik toch éénmaal

65 Of door woorden of werken in hart en
in geest u behaagde —

't Dochterke, mij zoo lieflijk ontloken
in schoone verschijning,

Hoorde ik jammeren luid, door de rust'loos-
deinende luchten,

Luide, als werd ze overweldigd; — toch zagen haar
nergens mijn oogen;

Gij evenwel, die te zamen de landen
en zeeën beneden

70 Hoog uit de heilige lucht overschouwt
in lichtende stralen,

Wil mij de waarheid vermonden: o zaagt ge ook
mijn dierbare dochter?

Wiè — wel verre van mij — haar greep,
wjl ze weigerde, woest, en

Heèn is gevloeden: wie van de goden
of wie van de menschen.”

Zoo nu sprak ze en de zone Hyperion's
antwoorde en zeide:

75 „Dochter van heerlijk-gelokte Rheia,
vorstinne Demeter,

Weten zult ge 't, wjl hoog ik u eere en
van meelij beklage,

Nu ge om uw dochterke, slank van voeties,
zoo komert; — geèn ander

Heeft er de schuld als Zeus, de
donkere-wolkenverzam'ler:

ὅς μιν ἔδωκε' Ἀΐδῃ θάλασσαν κελύθειαι ἀκραι-
 80 αὐτοκαυγῆται· ὁ δ' ὑπὸ ζόφῳ ἠερόεντα
 ἀρπάξας ἵπποισιν ἄγει μεγάλα ἰάχουσαν.
 ἀλλὰ, θεᾶ, κατὰπαυε μέγαν γόον [οὐδέ τι σε χροῖ
 μάψ αὐτως ἀπλήγτον ἔχειν χόλον] οὐ τοι ἀεικλῆς
 γαμβρὸς ἐν ἀνάντοισι πολυστημάντωρ Ἀΐδωνεὺς,
 85 αὐτοκαυγῆτος καὶ ὁμόσπορος· ἀμφὶ δὲ τιμῇ,
 ἔλλαχεν, ὥς τὰ πρότα διάτρυχα διασμός ἐτύχθη·
 τῶν μέτα ναετᾶειν, ὧν ἔλλαχε κόρανός εἵναι.
 "Ὡς εἰπὼν ἵπποισιν ἐκέλευτο· τοὶ δ' ὑπ' ὁμοκλήης
 ῥήμῳ ἔφερον θοὸν ἄρμα, τανύπεροι ὥστ' οἰωνοί.
 90 τῇν δ' ἄχος αἰνότερον καὶ κύνερον ἵκετο θυμόν.
 χλωσαμένη δὲ ἔπειτα κελαινεφέϊ Κρονίωνι
 νοσφισθεῖσα θεῶν ἀγορήν καὶ μακρὸν "Ὀλύμπῳ
 ἔχουσι ἐπὶ ἀνθρώπων πόλιν καὶ πῖνα ἔργα,
 εἶδος ἀμυαλιδύνουσα πολλὸν χρόνον· οὐδέ τις ἀνδρῶν

Hij immers heeft haar geschonken aan Hades
 tot bloeiende gade,
 80 Hades, zijn eigen broeder . . . die roofde en
 die voerde op zijn paarden
 Heen naar zijn rijk van sombere neev'len
 uw dochterke, klagend;
 Doch, o godin, nu bedare uw geweklaag,
 wijl toch uw toornen
 Geenszins vruchtloos en ijdel u is, en
 geenszins onvoeg'lijk
 Zal u tot schoonzoon onder de goden
 veel-machtige Aidoneus
 85 Wezen, hij, broer- u en bloedverwant — en
 hooger in eer nog,
 Kreeg hij — toen ten beginne dnevoudig de
 deeling tot stand kwam,
 Samen te wonen met wie hij als vorst
 te regeeren erlangde".
 Zoo dan sprak hij en maande zijn paarden;
 en deze op zijn roepstem,
 Droegen gezwind den rank-snelle wagen, wijd-
 wiekend als vogels —
 90 Haer evenwel had heev'ger en wreeder
 bevangen de smart, en
 Toornend op Kronos' zoon, den donkere-
 wolkenverzaam'ler,
 Vluchtte zij verre de goden, op weidschen
 Olympus tezaam, en
 Schreed op der menschen steden tõe en 't door-
 wrocht-vette bouwland.
 Lange daar doolde ze in vreemde verschijning; —
 en geen van de mannen

95 εἰσορόων γίνωσκε βαθυζώνων τε γυναικῶν,
 πρὶν γ' ὅτε δὴ Κελαιοὶ δαίφρονος ἵκετο δῶμα,
 ὃς τότ' Ἐλευσίνος θυσέσσας κάρανος ἦεν.
 ἔζετο δ' ἐγγυὸς ὀδοῖο φύλον τετυγμένῃ ἦτορ,
 Παρθενίῳ φρέατι, ὅθιν ὑδρεύοντο πολίται,
 100 ἐν σκυῖ, ἀντάρ ὑπερθε πεφύκει θάμνος ἐλάτης,
 γρηῖ παλαιγενεῖ ἐναλίνιος, ἣ τε τόκοιο
 εἰργγεται δώρων τε φιλοσσεφάνου Ἀφροδίτης,
 οἷά τε τροφὰ εἶσι θεμιστοπύλων βασιλῆων
 παίδων καὶ ταμίαι κατὰ δώματα ἡγύφεντα.
 105 τὴν δὲ ἴδον Κελαιοὶ Ἐλευσινίδαο θύγατρεις,
 ἐρχόμενα μεθ' ὕδωρ εὐήρυτον, ὅφρα φέροιεν
 κλάπτει χαλκείῃσι φύλα πρὸς δώματα πατρὸς,
 τέσσαρες, ὥστε θεαί, κουρήϊον ἄνθος ἔχουσαι,
 Καλλιδικῇ καὶ Κλεισιδικῇ Δημῷ τ' ἐρόεσσα
 110 Καλλιθέῃ θ', ἣ τῶν προγενεστέρῃ ἦεν ἀπασῶν.

95 Kende haar weder, geen van de hoog-
 omgordelde vrouwen,
 Tot ze gekomen eens was bij de woning
 van Keleos, kundig,
 Die toentertijde als koning regeerde over
 geurig Eleusis.
 Neven den weg daar zette zij neêr zich,
 bekommerd van harte,
 Neder al bij de Maagdekes-bron, waar
 de burgers uit putten,
 100 Neêr in de schaduw — wijl ôver daar groeide een
 veel-twijgige olijfbloom —
 Vrouwe van hooge jaren gelijkend,
 die van te baren
 Ver — van de gaven van Aphrodite, zoo krans-
 lievend — weet zich;
 Lijk ook de voedende vrouwen der kind'ren
 van rechte koon'gen
 Zijn, evenals de boden in
 galmend-weidsche paleizen.
 105 Haer nu zagen de dochters van Keleos,
 vorst van Eleusis,
 Komend om water, zoo licht'lijk, te putten,
 en dan het te dragen
 Binnen, in koperen kruiken, in 't woonhuis
 van heuren vader;
 Vier in getal, godinnen gelijk, in
 bloesem van jonkheid:
 Kalidike en Kleisidike en
 Demo, de lieve, en
 110 Kalithoë, vroeger geboren dan
 alle de zusteren; —

οὐδ' ἔγγων· χαλεποὶ δὲ θεοὶ θνητοῖσιν ὄρασθαι.

ἀγγρὸν δ' ἰστάμεναι ἔπειτα πτερόεντα προσρηύδων·

Τίς πόθεν ἔσσι γρῆν παλαίγυνέων ἀνδρώπων;

τίπτε δὲ νόσφι πόλῳρος ἀπέστρυχες, οὐδὲ δόμοισι

115 πύλῃ; ἔνθ' αἰ γυναικῆς ἀνὰ μέγαρα σκίονται

τηλόχαι, ὧς οὐ περ ὠδε, καὶ ὀπλότεραι γυγάσιν,

αἱ κέ σε φίλωνται ἤμην ἔπει ἥδ' αἰ ἔργῳ.

Ὡς ἔφην· ἡ δ' ἐπέεσσιν ἀμείβετο πότνα θεάων·

τέκνα φίλ', αἵτινες ἔσπε γυναικῶν θηλυτεράων,

120 χαίρετ'· ἐγὼ δ' ὑμῖν μυθήσομαι· οὐ τοι ἀεικῆς

ὑμῖν εἰρομένησιν ἀληθεία μυθήσασθαι.

Δὼς μὲν εἰμὸς γ' ὄνομα· ἐστὶ τὸ γάρ θετό ποτνιαμνηστῆρ.

νῦν αὖτε Κρήτηθεν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης

ἡλυθὼν οὐκ ἐθέλουσα, βίη δ' ἀέκουσαν ἀνάγκη

125 ἀνδρες ληιστῆρες ἀπήγαγον. οἱ μὲν ἔπειτα

νῆϊ θοῇ Θορικόνδε κατέσχεθον, ἔνθ' αἰ γυναικῆς

Kenden haar niet... wijl bezwaarlijk de goden
den menschen te zien zijn.

Nader getreden toen spraken zij haar
de gevlengelde woorden:

„Wie wel zijt ge der vroeger-geboornen,
zoo oud, en vanwaar wel?

Waarom toch wijlt ge zoo ver van de stad, en
nadert de huizen

115 Niet, waar wonen de vrouwen in
schaduw-duistere zalen,

Even zoo oud als gij, waar ook
jong're vrouwen verwijlen?

Vriendelijk zouden zij u begroeten
en liefd'rijk onthalen”.

Spraken ze, en — wiss'lend in woorden — toen
zei de verheven godinne:

„Kinderen-lieve, wie gij ook zijt van
de lieflijke vrouwen,

120 Weest gegroet! — ik zal het u zeggen, want
waarlijk betaamt het,

Dat ik u, nu ge mij vraagt, ten volle
de waarheid vermonde:

Doos is mijn naam, want dezen eens schonk mij
mijn waardige moeder:

Over den breeden rug van de zee dan
ben ik van Kreta

Henengevaren, tegen mijn wil; want,
mijn weezin be-dwingend,

125 Voerden de roovers mij mede; en dezen toen
zijn met hun klievend-

Snelle schip op Thorikos' kusten geland,
waar de vrouwen

ἡπίεσθον ἐπέβησαν ἀολίκες, ἥδιε καὶ αὐτοί
 δεῖπνον δ' ἡρπύωντο παρὰ πρυμνήσια νηός·
 ἀλλ' ἐμοὶ οὐ δόρποιο μελίφρονος ἦρατο θυμός·

130 λάθρη δ' ὄρηθηΐσα δι' ἡπίεσθιο μελάνγης,
 φεῦγον ὑπερβιάλους σσημάντορας, ὄφρα καὶ μὴ με
 ἀπριάτην περδάσαντες ἐμῆς ἀπονάτατο τιμῆς.
 οὕτω δευρ' ἰκόμεην ἀλλὰ γμένῃ, οὐδέ τι οἶδα,
 ἥ τις δῖη γαῖ' ἐστὶ, καὶ οὔτινες ἐγγεγάσων.

135 ἀλλ' ὑμῖν μὲν πάντες Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
 δοῖεν κουριδίου ἀνδρας, καὶ τέχνα τεκέσθαι,
 ὧς ἐθέλουσι τοκῆες· ἐμὲ δ' αὖτ' οἰκτεῖσθε, κοῦραι,
 προσφρονέως, φίλα τέχνα, τέως πρὸς δώμαθ' ἰκώμαι
 ἀνέρος ἥδιε γυναικός, ἵνα σφίεν ἐργάζωμαι
 140 πρόφρων, οἷα γυναικὸς ἀφ' ἡλίκος ἔργα τέτυκτα.
 καὶ κεν παῖδα νεογνὸν ἐν ἀγκόνησιν ἔχουσα
 καλὰ τιθῆναι μῆν, καὶ δώματα τηρήσαιμι,

Uit zijn getreden op 't vasteland, lijk
 een zwerm; en de roovers
 Spreidden het maal, waar stevig lag
 de achterstevēn gekabeld;
 Mij echter lustte geen avondmaal, waar 't
 zoet ook als honing;

130 Heimeijk — stormende vóórt, vèr over
 de donkere landen —
 Vluchte ik mijn overmoedige meesters,
 dat zij, die mij henen-
 Voerden zonder betalen, geen losprijs
 ook zouden genieten —
 Zóó ben ik hiér nu gekomen, al dolend
 en zwerfend, en weet niet,
 Wat voor een land ik hier vinde en
 welke menschen er wonen;

135 U echter mogen de goden, Olympos'
 paleizen bewonend,
 Schenken in kracht van jonkheid uw mannen,
 en kind'ren te baren,
 Lijk het de ouders verlangen... met mij echter,
 meiskens, o meêljk! —
 Gaarne, mijn kinderen-lief, nu wil ik
 de huizen betreden,
 Huizen, waar wonen man en vrouw, en
 voor dezen verrichten,
 140 Vol van ijver, het werk, dat de vrouw van
 mijn jaren te doen pleegt:
 Dat ik het pas-geboren kindje, in
 mijn armen omsloten,
 Liefderijk voede en verzorge, en dat ik
 de woning bewake,

καὶ κε λῆχος στορέσαιμι μυχρὸν θαλάμῳ ἐν πύκτων
δεσπόδονον, καὶ κ' ἔργα διδασκῆσαιμι γυναῖκας.

145 Φῆ δ' αὖθις τὴν δ' αὐτὴν ἀμείβετο παρθένος ἀδμήτης,
Καλλιδικῇ, Κελεοῖο θυγατρὸν εἶδος ἀρίστην·

Μαῖα, θεῶν μὲν δῶρα καὶ ἀγνύμενός περ ἀνέγκη
τέτλαμεν ἀνδρωποὶ διγὰρ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.

ταῦτα δέ τοι σαφέως ὑποθήσομαι, ἥ δ' ὀνομήνῳ
150 ἀνέρας, οἷσιν ἔπασσε μέγα κράτος ἐνθάδε τιμῆς,

δῆμος τε προὔχουσιν, ἰδὲ κρήδεμνα πόληος
εἰρύεται βουλῇσι καὶ ἰθείησι δίκησιν·

ἦ μὲν Τριτολέμῳ πυκμήθεος ἦ δὲ Διόκλῳ
ἦ δὲ Πολυξείνῳ καὶ ἀμύμονος Εὐμολπῳ

155 καὶ Δολίχῳ καὶ πατρὸς ἀγένορος ἦμετέροιο.

τῶν πάντων ἀλλοχοὶ κατὰ δώματα πορφαίνουσιν
τάων οὐκ ἄν τις σε κατὰ πρόπυλον ὀπωπύγῃ
εἶδος ἀτυμήσασα δόμων ἀπονοσφίσσειν,

Dat ik den meester zijn leger spreide in den
Wel-doortimmerd, en dat ik de vrouwen te
hoek van zijn slaapzaal,
weven ook leere".

145 Sprak de godinne en weder toen zei
Kallidike, van Keleos' dochters de
haar het fier-jonge meisje,
schoonste in verschijning:

„Moederke, wat ons de goden geven, dat
moeten we, als menschen,
— Zij 't ook verdriegt — aanvarden: want waarlijk,
ze zijn zooveel macht'ger!

Veiligen raad nu zal ik u geven: ik
noem u de mannen,

150 Die hier het hooge gezag in eere en
in achting bezitten,

Boven den minderen man verheven,
den wal dezer stede
Veilig behoedend in wijs beraad en
in zuiv're berechting:

Hier is de woon van den wijzen Triptolemos,
daar van Diokles,
Ginder van Polyxeinos en van den
bèsten Eumolpos,

155 Verder . . . van Dolichos, . . . van onzen vader,
den dapperen koning . . .

Van deze allen verzorgen de vrouwen
gestadig de woon, en
Geèn dezer vrouwen — als ze èven u zagen —
nu zoude uwe deeg'lijk-
Goede verschijning versmaden en u van
heer woning verwijd'ren;

ἀλλά σε δέξονται· διγὶ γάρ θεοειμένους ἔσσι.

160 εἰ δὲ θέλεις, ἐπίμεινον, ἵνα πρὸς δώματα πατρὸς

ἐλθώμεν καὶ μητρὶ βαθυζώνῃ Μετανείρῃ

εἴπωμεν τάδε πάντα διαμπερές, αἱ κέ σ' ἀνώγῃ

ῥημέτερόνδ' ἰέναι μηδ' ἄλλων δώματ' ἐρευνᾶν.

τηλύγετος δέ σ' οἱ υἱὸς ἐνὶ μεγάρῳ εὐπηγέτω

165 δ' ἑλγυγέτος τρέφεται, πολυεύχετος ἀσπασίως τε.

εἰ τὸν γ' ἐκθρέψαις, καὶ ῥῆβης μέτρον ἔκωιτο,

ρεῖά κ' εἴς σε ἰδοῖσα γυναικῶν θηλυτεράων

ζηλώσας· τόσα κέν τοι ἀπὸ θροπτήρια δοίῃ.

“Ὡς ἔφαθ'· ἥ δ' ἐπέειπες καρήατι· ταὶ δὲ φασινᾶ

170 πλησάμεναι ὕδατος φέρον ἄγρεα κυδιόουσαι.

ῥήμα δὲ πατρὸς ἰκοντο μέγαν δόμον, ὧκα δὲ μητρὶ

ἔγνωτον, ὧς εἰδὼν τε καὶ ἔκλυον. ἥ δὲ μάλ' ὧκα

ἐλθούσας ἐκέλευε καλεῖν ἐπ' ἀπείρῳ μισθῷ.

αἱ δ' ὥστ' ἦ ἔλαφοι ἦ πόρτες εἶαρος ὥρη

Vriendelijk zullen zij u ontvangen,

want gode-gelijkt gij;

160 Zoo gij nu wilt, dan wacht.... wijl wij naar

het huis van onz' vader

Snellen, en Metaneira, onz' hoog-

ongordelde moeder,

Zeggen dat alles, woord na woord,

opdat zij u vrage

Mede naar ons te komen.... zoo spaart gij

u elders te zoeken:

Allen-geliefd toch voedt zij een zoontje

in heur hechte paleis op,

165 Later-geboren en vurig verlangd en

welkom gekoesterd.

Zoo gij nu dezen verzorgt, en hij nadert

zijn rijpere jonkheid,

Zeker dan zal nog menige vrouw,

wanneer zij u aanziet,

Stil u benijden: wijl moeder uw zorgen

zoo rijkelijk beloonde."

Sprak ze en Demeter knikte.... en de meiskens

vulden met water

170 Vol de glanzende kruiken en droegen

ze, trippende luchtig,

Ras naar des vader's weidsche paleis,

waar gauw zij aan moeder

Zeiden, gelijk zij 't zagen en hoorden; —

en deze beval haar

Snel te keeren, en de oude t' ontbieden

voor rijke belooning —

Hinden gelijk of runderen, jong,

in lente-getijde,

175 ἀλλ' οὐτ' ἄν λειμῶνα κορροσάμεναι φρένα φορβῇ,

ὧς αἰ ἐπισχόμεναι ἐανῶν πτύχας ἱμεροέντων

ῥ' ἔσαν κολήην κατ' ἀμαξίτον' ἀμυρὶ δὲ χαίται

ὧμοις ἀΐσσοντο κορυφῇ ἄνθει ὁμοίαι.

τέτυμον δ' ἐγγυὺς ὀδοῦ κυδίρην θεδόν, ἐνθα πάρος περ

180 κἀλλυπον' αὐτὰρ ἔπειτα φίλα πρὸς δώματα πατρὸς

ῥέοντι· ἥ δ' ἄρ' ὀπιθεύει φίλον τετυγμένην ἦτορ

στεῖλε κατὰ κορυθὲν κεκαλυμμένη' ἀμυρὶ δὲ πέπλος

κυάνας βαδινούσας θεῆς ἐκελεύετο ποσσίν.

εἴψα δὲ δώμαθ' ἔκοντο διοτρεφέος Κελεοῖο,

185 βᾶν δὲ δι' αἰθούσης, ἐνθα σφίσι πότνια μήτηρ

ἦστο παρὰ σταθμὸν τέγες πύκα ποιητοῖο,

παῖδ' ὑπὸ κόλπῳ ἔχουσας, νέον θάλλος· αἰ δὲ παρ' αὐτῇν

ἔδραμον· ἥ δ' ἄρ' ἐπ' οὐδὸν ἔβη ποσσὶ, καὶ ῥα μελάρου

κύρῃ κάρη, πληῖσεν δὲ θύρας σέλας θεοῖο.

190 τῇν δ' αἰδώς τε σέβας τε ἰδὲ χλωρόν θεός εἶπεν·

175 Huppelend dartel over de weide, van
grazen verzadigd,

Zóó — wijl wuifden in plooiën wijd-achter
de lieflijke kleedjes —

Ijlden zij af den van-sporen-doorgroefden
weg — en de haren

Golfd'en, al wapp'rend, haar schouderen om....
lijk goud-gele bloemen —

Neven den weg toen vonden zij weêr
de verheven godinne,

180 Waar zij haar lieten — en toèn naar de
dierbare woonstreê des vaders

Leidden zij haar; en zij — het harte
vol kommer en weedom —

Schreed stil achter, het hoofd omsluisd
heel diep, en het somber-

Donk're gewaad overgolfd'e de voeten,
slank, der godinne.

Dra zij bereikten des gode-gevoeden
Keleos' woon, en

185 Schreden den lichten zuilengang dóór,
waar de waardige moeder

Vóór den ingang der hecht-doortimmerde
eetzaal teneêr zat,

't Knaapje aan den boez'en, haar jongen spruit;...
toen snelden de meiskens

Moeder terzij... daar betrad zij den drempel,
en hoòg, tot de zold'ring,

Reikte heur hoofd, en zij vùlde er het deur-ruim
van goddelijk glanz'en —

190 Haàr toen bevingen en schroom en eerbied
en huiv'rige vreeze:

εἶδε δὲ οἱ κλισμοῖο καὶ ἐδιδάσθαι ἄνωγεν.

ἀλλ' οὐ Δημήτηρ ὠρηφόρος ἀγλαδιδωρος

ἦθελεν ἐδιδάσθαι ἐπὶ κλισμοῖο φαινοῦ,

ἀλλ' ἀκέουσα ἔμμενε, κατ' ὅμματα καλὰ βαλὼσα,

195 πρὶν γ' ὅτε δ' ἡ οἱ ἔθνηκεν Ἰάμβη κέδν' εἰδούα

πηκτὸν ἔδος, καθύπερθε δ' ἐπ' ἀργύρεον βάλε κῶας.

ἐνθα καθεζομένη προκατέσχετο χερσὶ καλὴν περὶ

δ' ἡρὸν δ' ἄφθονγος πετημένη ἦσ' ἐπὶ δίφρου,

οὐδέ τιν' οὗτ' ἔπει' προσπύσσετο οὔτε τι ἔργον,

200 ἀλλ' ἀγέλαστος, ἄπαστος ἐδητύος ἥδ' ἐποτύγος,

ἦστο, πόδι' μινύθουσα βαθυζῶνιο θυγατρὸς,

πρὶν γ' ὅτε δ' ἡ χλεύης μιν Ἰάμβη κέδν' εἰδούα

πολλὰ παρακώπτουσ' ἐτρέφατο πότνια,ν, ἀργήν,

μειδιῶσαι γελᾶσαι τε καὶ ἴλαον σχεῖν θυμὸν

205 ἣ δ' ἡ οἱ καὶ ἔπειτα μεθύσασπον εὐαδεν ὀργαῖς.

τῇ δὲ δέπας Μετάνειρα δίδου μελινηδέος οἶνον

Wijkende van heuren leunstoel noodde

zij haar in den zetel —

Doch Demeter, den zomer ons spreidend

in heerlijke gaven,

Wilde in den marmer-glanzenden zetel

niet neder zich vlijen,

Zwijgend nog draalde ze... de oogen, de schoone,

terneder geslagen,

195 Tot haar Jambe, de in dienst erbaar'ne,

een hecht-vasten zetel

Toeschooft, waarover zij — zilverig-blank —

een schapenvacht spreidde;

Neder zich zettend, toen hield zij met d' handen

den sluier bijéén; en

Lange nog, spraak'loos van smart, zat zij

meêr in den zetel gedoken;

Geen van allen met woorden begroetend,

of met een gebaar ook,

200 Somber en zonder lach en nuchter van

spijs en van drank, zoo

Zat zij en kwijnde van heimwee naar

't hoog-omgordelde meiske . . .

Tot weêr Jambe, de in dienst erbaar'ne,

door geestigen kwinkslag,

Schertsende vrij, de godinne, de zuivere,

wist te bewegen

Zacht te lachen... al blijder... tot glimlach

van kalme berusting;

205 — Lijk de godinne ook later vaak blijder

stemde door feesten —

Haar toen bood Metaneira den beker,

met honing-zoo-zoeten

πλήσας· ἢ δ' ἀνένευς· οὐ γὰρ θειμὸν οἱ ἔφρασε
πίνειν οἶνον ἐρυθρόν· ἀνωγε δ' ἄρ' ἀλφι καὶ ὕδωρ
δοῦναι μίξασαν πλέμεν γλήχωνι τερπίνῃ.

210 ἢ δὲ κυκῶ τεύξασα θεᾶ πόρεν, ὥς ἐκέλευε
θεξαμένη ὅ· δσίγῃς ἐνεκεν πολυπότνια Δηγώ.
τῇσι δὲ μύθων ἦρχεν ἐϋζωνος Μετάνειρα·

Χαῖρε, γύναι, ἐπεὶ οὐ σε κακὸν ἀπ' ἐόλπτα τοκήων
ἔμμεναι, ἀλλ' ἀναθίων· ἐπὶ τοι πρέπει ὀμμάσιν αἰδῶς
215 καὶ χάρις, ὥσεί περ τε θειμοστοπόλων βασιλῆων.

ἀλλὰ θεῶν μὲν δῶρα καὶ ἀχλύμενοί περ ἀνάγκῃ
τέταλμεν ἀνθρῶποι· ἐπὶ γὰρ ζυγὸς αὐχένι κείται.
νῦν δ', ἐπεὶ ἔχεο δεῦρο, πάρεσσεσται, ὅσσα τ' ἐμοί περ.

παῖδα δέ μοι τρέφε τόνδε, τὸν ἐβύρονον καὶ ἀέλπτον
220 ὥπασαν ἀθάνατοι, πολυάργτος δέ μοι ἐστίν.

εἰ τὸν γ' ἐκθρέψαιο, καὶ ἥβῃς μέτρον ἔχοιτο,
ἦ ῥά κε τίς σε ἰδοῦσα γυναικῶν θηλυτερὰν

Wijn gevuld, doch ze weigerde: 't waar'
haar zonde, zoo zei ze,
Rooden wijn te drinken, en meel en
water dus vroeg ze als
Drank haar te geven, gemengd met
fijn-geweven poleien.

210 Zij toen bereidde dat mengsel en bood het
haar, lijk zij verlangde, en
Nu ook nàm het en dronk — voor den schijn —
de hoogheilige Deo.

Metaneira, de schoon-omgordelde, nam
toen het woord, en:
„Welkom, o vrouwel — dewijl ik u
geenszins onedel geboren,
Doch van roemrijken stam geloof —
zoo glanst in uw oog

215 Adel en ziele schoon, als in de oogten
der rechtende koon'gen;
Wat evenwel ons de goden geven, dat
moeten we, als menschen,

— Zij 't ook verdrietig — aanvaarden, wijl 't juk
ons eens weegt op de schoud'ren.

Nu ge in mijn huis zijt gekomen, nu zal ook
het mijne van u zijn:

Voed mij dan dezen knaap, dien mij
de goden nog gaven,

220 Laatgeboren en onverwacht, en zoo
innig geliefd mij;

Zoo gij nu dezen verzorgt, en hij nadert
zijn rijpere jonkheid....

Zeker dan zal nog menige vrouw,
wanneer zij u aanziet,

ζηλώσαι· τόσα κέν τοι ἀπὸ θρασυτέρῃα δείην.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπεν εὐστέρφανος Δημήτηρ·

225 καὶ σὺ, γύναι, μάλα χαίρει, θεοὶ δέ τοι ἐσθλὰ πόρουεν.

παῖδα δέ τοι πρόφρων ὑποδέξομαι, ὥς με καλέσεις

θρέψασθ'· οὐ μιν, ἔσθλα, καταφραδίῃσι τιθήνης

οὔτ' ἄρ' ἐπηλυσίγη δηλήσεται οὔτε τομαῖον·

οἷδα γάρ ἀντίτομον μέγα φέρτερον οὐλοτόμοιο,

230 οἷδα δ' ἐπηλυσίγης πολυμήμονος ἐσθλὸν ἐρυσμόν.

Ὡς ἄρα φωνήσασα θυώδει δέξατο κόλπῳ

χερσὶν τ' ἀθανάτησι· γενγύθει δέ φρένα μήτηρ.

ὥς ἤ μὲν Κελαιο δαΐφρονος ἀργαδὸν υἱόν,

Δημοφρόωνθ', ὃν ἔτικτεν ἐϋζωνος Μετάνειρα,

235 ἔτρεφεν ἐν μενάραιοις· ὃ δ' ἀέεστο δαίμονι ἴσος,

οὔτ' οὖν αἶτον ἔδων, οὐ θρησάμενος· Δημήτηρ

χρῆσθ' ἀμβροσίῃ, ὧσεὶ θεοῦ ἐκτρέφαιῶτα,

ἥδ' ὑ καταπνέουσα καὶ ἐν κόλποισιν ἔχουσά·

Stil u benijden, wijl ik uwe zorgen
zoo rijk lijk beloonde."

Haar toen zeide ten antwoord de schoon-
omkranste Demeter:

225 „Weder, o vrouwe, gegroet! dat de goden
het goede u bereiden!

Gaarne zal ik uw knaapje verzorgen,
gelijk gij verlangt, en

Voeden; hem zal — naar ik hope — geen
onverstandige voedster,

Geen betoovering deren, geen giftig-
gesnedene kruiden:

Veil'ger, dan wie er de bosschen velt, weet
ik werende midd'len,

230 'k Weet tegen booze betoov'ring heilzame
en zachte beveil'ging."

Zoo toen sprak zij en nam den knaap
aan den geurigen boezem,

Teeder met godd'lijke handen — en innig
verheugd was de moeder.

Zoo nu bracht zij des wijzen Keleos'
heerlijken zoon, (dien

Metaneira, de schoon-omgordelde,
baarde,) Demophoön,

235 Groot ten paleize, en deze toen groeide
als een gode-geboor'ne,

Noch van spijzen en noch van melk gevoed,
doch Demeter

Zalfde den jongen met ambrozijn, als
een kind van de goden,

Geurig hem overaëmend en koesterend
hem aan den boezem;

- νύκτας δὲ κρύπτεσκε πυρὸς μένει, ῥῆτε δαλόν,
 240 λάθρα φίλων γονέων· τοῖς δὲ μέγα θάυμ' ἐπέτυκτο,
 ὥς προδ' αὐγὴς τελέθεισκε, θεοῖσι δὲ ἄντα ἐφώκει.
 καί κέν μιν πόλυσεν ἀγῆρων τ' ἀθάνατόν τε,
 εἰ μὴ ἄρ' ἀφραδίῃσιν ἐϋζωνος Μετάνειρα
 νύκτ' ἐπιτηγύσσαα θυώδεος ἐκ θαλάμοιο
 245 σκέφατο· κώνυσεν δὲ καὶ ἄμφω πλῆγ' ἔσατο μνηρῶ
 δέισαο' ὃ περὶ παιδὶ καὶ ἀάσθῃ μέγα θυμῷ,
 καὶ ῥ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Τέκνον Δημόφορον, ξείνῃ σε πυρὶ ἐν πολὺ
 κρύπτει, ἔμοι δὲ γόον καὶ κήδεα λυγρὰ τίθῃσιν.
 250 Ὡς φάτ' ὀδυρομένη· τῆς δ' ἄϊε δῖα θεάων.
 τῇ δὲ Χολώσσαμένη καλίστ' ἔσσανος Δημήτηρ
 παῖδα φίλον, τὸν ἄελπτον ἐνὶ μεγάροισιν ἔτιντε,
 χεῖρεσσ' ἀθανάτησιν ἀπὸ ἔο θῆκε πέδονδε,
 ἔξανελύσα πυρὸς, θυμῷ κοτέσσαα μάλ' αἰνῶς,

- Diep in den nacht vaak, hield ze 'm in
 't laaiende vuur, als een talhout,
 240 Heimlijk voor de ouders, en 't was hun waarlijk
 een machtig wonder:
 Zóóals hij groeide en bloeide, den goden
 in aanschijn gelijkend.
 Zeker nu had ze 'm bereid een eeuwig
 leven van jonkheid,
 Zoo niet, in onverstand, omgordeld-
 schoon, Metaneira,
 's Nachts haar heimlijk bespiedend van uit
 de geurige slaapzaal,
 245 't Hadde gezien; — toen snikte ze 't uit
 en sloeg zich de dijen,
 Vreezende voor haren jongen, en somber
 van zinnen verbijsterd,
 Jammerend luid toen, gilde ze in smart
 de gevlugelde woorden:
 „Kindeke, mijn Demophoón, wat hult u
 die vreemde in den vuurgloed,
 Mij zoo klagelijk wee en droevigen
 kommer berok'nend!”
 250 Zoo nu sprak zij en weende; — haar hoorde
 de heil'ge godin en,
 Hevig toen toornend, zette de schoon-
 omkranste Demeter
 't Kindeke-lieve, nog onverwacht in
 de woonstee geboren,
 Neêr met de heilige handen — van waar zij
 zat — op den vloer, en
 Buiten den laaienden gloed, en van harte
 verschrikkelijk toornend,

255 καὶ ὁ ἄμυδις προσέειπεν ἐὺζῶνον Μετάνειραν·

Νῆιδες ἀνθρώποι, ἀφραδίμονες οὐτ' ἀγαθοί·

αἶσαν ἐπερχομένου προγνώμενοι οὔτε κακοί·

καὶ οὐ γὰρ ἀφραδίῃσι τέῃς νῆεστον ἀδοθῆς.

ἴστω γὰρ θεῶν ὄρκος, ἀμελιώτεον Στυγὸς ὕδωρ,

260 ἀθάνατον κέν τοι καὶ ἀγῆραον ἦματα πάντα

παῖδα φίλον παῖδ' ἔσθ'· καὶ ἀφθίτεον ὤπασσα τιμήν·

νῦν δ' οὐκ ἔσθ'· ὥς κεν θάνατον καὶ κῆρας ἀλύξαι·

τιμὴ δ' ἀφθίτος αἶεν ἐπέσσεταί, οὐνεκα γούνων

ἡμετέρων ἐπέβη καὶ ἐν ἀγκοίνῃσιν ἵαυσε.

265 ὦρθησιν δ' ἄρρα τοῦγες, περὶπλομένων ἐνναυτων,

παῖδες Ἐλευσινίων πόλεμον καὶ φύλοπιν αἰνέγν

αἶεν Ἀθηναίοισι συνάξουσ' ἦματα πάντα.

εἰμὶ δὲ Διημήτηρ τιμάοχος, ἥτε μέγιστον

ἀθανάτοις θνητοῖσι τ' ὄναρ καὶ χάριμα τέτυκται.

270 ἀλλ' ἄγε μοι νηὶν τε μέγαν καὶ βωμὸν ὅπ' αὐτῷ

255 Sprak zij terstond tot Metaneira, de heerlijk-ongorde:

„Dòm zijn de menschen en onbedachtzaam:

ze weten te voren

Nòch van het goede, dat ze zal naadren,

nòch van het kwade!

Gij nu waart in uw onverstand wel

deerlijk verbijsterd:

Dat toch weet' de onverbidd'lijke Styx,

waar de goden bij zweren:

260 Eeuwig leven en eeuwige jonkheid

alle de dagen

Hadde ik uw jongen bereid, en blijvenden

roem hem geschonken...

Nù echter is hem de dood, het noodlot,

niet te vermijden...

Doch zijn roem zal eeuwig wezen,

dewijl 'k op de knieën

Nam uwen jongen zoon, wijl, sluim'rend, hij

lag in mijn armen —

265 Maar, zoo tot zijnen tijd de jaren

zijn ommegeventeld,

Zullen de zonen Eleusis' in oorlog en

hevigen krijgsschreeuw

Strijden verwoed met Athene, gestadig,

alle de dagen....

Want nu weet dan: ik ben Demeter, hoog-

roemrijk, die 't meest èn

Goden èn menschen in schoone droomen en

vreugde doe deelen;

270 Dat me — welaan! — dan een tempel, groot, en

een altaar ook bouwe

τευχόντων πᾶς διημος ὑπαί πολιν αἰπύ τε τεῖχος,
καλλυχόρου καθύπερθεν, ἐπὶ προὔχοντι κολωνῷ.
θόρυα δ' αὐτῇ ἐγὼν ὑποθήσομαι, ὧς ἄν ἔπειτα
εὐαγέως ἔρδοντες ἐμὸν νόον ἐλάσσοιθε.

- 275 Ὡς εἰποῦσα θεὰ μέγεθος καὶ εἶδος ἄμειψε,
γῆρας ἀπωσαμένη, περὶ τ' ἀμφὶ τε κάλλος ἄγρο·
δομῇ δ' ἡμερόεσσα θυγέεντων ἀπὸ πέπλων
οκίδνατο, τῇλε δὲ φέρυγος ἀπὸ χροὸς ἀθανάτοιο
λάμπτε θεῆς, ἔανθα δὲ νόμαια κατεγύνοθεν ὦμος,
280 αὐγῆς δ' ἐπλήσθη πυκινὸς δόμος, ἄστεροπυγὸς ὧς·
βῆ δὲ διὲν μεγάρων· τῆς δ' αὐτίκα γούνατ' ἔλυντο,
διηρὸν δ' ἄφθογγος γένετο χροόνον, οὐδέ τι παῖδός
μνήσατο τηλυγέτοιο ἀπὸ διαπέδου ἀνελέσθαι.
τοῦ δὲ κασίγνηται φωνήν ἐδάκουσαν ἐλαυνόν,
285 καὶ δ' ἄρ' ἀπ' εὐστρώτων λεγέων θόρον· ἦ μὲν ἔπειτα
παῖδ' ἀνὰ χερσὶν ἐλθούσα ἐϋ ἐγκάτθετο κόλπῳ·

Héel het volk daar beneden de stad en
haar steil-hooge muren,
Boven de schoone landouwen op hoog-
zich-heffenden heuvel;
Feesten dan zal ik zèlf u leeren, opdat
ge in de toekomst,
Offerend heilig en rein, mijn wrokende
harte verzoent weêr."

- 275 Zoo toen sprak de godinne en wisselde
in grootte en verschijning,
Van zich schuddend den ouden schijn; — en van
schoonheid omschitterd,
Geuren vol zachte bekoring van de
offer-rokige kleed'ren
Spreidde ze, en verre glansde de gloed
van der eeuw'ge godinne
Blanke huid, en blond overgolfden
heer haren de schouders.
280 Schittering vulde de hechte zaal, als
ware 't van bliksem —
Voórt toen schreed zij de woon uit — En haar
plots' zwikten de knieën;
Stom daar stond zij heel langen tijd en
dacht aan het jongske,
't Laat-geborene, niet, om óp van den
vloer het te heffen;
Doch de zusteren hoorden zijn stemm'ke, zijn
klaag'lijk geschrei, en
285 Op van de donzig-gespreide bedden toen
ijlden ze, en de ééne
Hief het kindke in de armen, het vijfende
zacht aan den boezem,

ἣ δ' ἄρα πῦρ ἀνέκαι· ἣ δ' ἔσσυτο πόσος ἀπαλόϊσι,
μητέρ' ἀναστήσουσα θυώδεος ἐκ θαλάμοιο.

ἀγρόμεναι δέ μιν ἀμφὶς ἐλδύεον ἀσπαίροντα
290 ἀμφογαραζόμεναι· τοῦ δ' οὐ μείλισσετο θυμὸς·
χειρότεραι γὰρ δὴ μιν ἔχον τροφοὶ ἣδὲ τιθήναι.

Αἱ μὲν παννύχιαι κυδῶν ἐλάσκοντο,
δείματι παλλόμεναι· ἅμα δ' ἦοι φαινομένην
εὐρυβίη Κελεῶ νημερτέα μυθήσαντο,
295 ὥς ἐπέτελλε θεῶ, καλλιστέφανος Δημήτηρ.

αὐτὰρ ὄγ' εἰς ἀγορὴν καλῆσας πολυπείρονα λαὸν
ἦνυν' ἠὐκόμῳ Δημήτερι πτόνα νηὸν
ποιῆσαι καὶ βωμὸν ἐπὶ προὔχοντι κολωνῷ.

οἱ δὲ μάλ' αἰψ' ἐπίθοντο καὶ ἔκλυον αὐδήσαντος,
300 τεύχον δ', ὥς ἐπέτελλ'· ὁ δ' ἀέξετο δαίμονος αἴσῃ·
αὐτὰρ ἐπεὶ τέλεισσαν καὶ ἐρώγσαν καμάρτοιο,
βάν δ' ἤμεν οὐκαδ' ἔκαστος· ἀτὰρ ξανθήν Δημήτηρ

d' Andere ontstak er het vuur, en heen
op de tengere voetjes
Snelde de derde om moeder te wekken
van 't geurige leger;
Samen nu wuschen zij, staande rondomme,
den spartlenden jongen,

290 Sussend in teeder gekoos... toch kwam er
geen vrede in zijn hartje;
Waarlijk! het waren den jongen ook minder-
bedreven verzorgsters —

Heel den nacht toen poogden zij d' hooge
godin te verzoenen,
Huil' rend van heilige vreeze; en vroeg, bij
het gloren des uchtends,
Zeiden ze aan Keleos, heerschend alom, ten
volle de waarheid:

295 Hoe de godinne beval, de schoon-
omkranste Demeter —
Hij toen riep in verga'd' ring, van heinde en
van verre, zijn volk, en
Gaf het bevel der schoon-gelokte
Demeter een tempel,

Heerlijk, en altaar te bouwen op hoog-
zich-heffenden heuvel;
Dezen nu lieten zich snel overreden,
verhoorden zijn stem en
300 Bouwden, gelijk hij beval: en 't groeide van
godd'lijke zeeg'ning.
Toen zij den bouw nu hadden voltooid en van
zwoegen weêr-rustten,
Gingen zij allen naar de eigen woon, en
de blonde Demeter

- ἐνθα καθεζομένη μακάρων ἀπὸ νόσφιν ἀπάντων,
 μέμνε πόθῳ μινύθουσα βαθυζώνοιο θυγατρὸς.
 305 αἰνότατον δ' ἐνιαυτὸν ἐπὶ χθόνα πουλυβότειραν
 ποίησ' ἀνθρώποις καὶ κύντατον, οὐδέ τι γαῖα
 σπέρμ' ἀνλεί· κρύπτει γάρ ἐυστέφανος Δημήτηρ.
 πολὺ δὲ καμπύλ' ἄροτρα βάεε εἰλκον ἀρούραις
 πολὺ δὲ κρεῖ λευκὸν ἐτώσιον ἔμπροσ γαίῃ.
 310 καὶ νύ κε πάμπαν ὄλεσσε γένος μερόπων ἀνθρώπων
 λυμὸς ὑπ' ἀργαλῆης, γερῶν τ' ἐρυνδέα τιμὴν
 καὶ θυσίων ἤμερσεν Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντας,
 εἰ μὴ Ζεὺς ἐνόησεν ἔῳ τ' ἐφράσσατο θυμῷ.
 Ἴριν δὲ πρῶτον χρυσόπτερον ὦρσε καλέσσαι
 315 Δῆμητρο' ἡύκομον, πολυήρατον εἶδος ἔχουσαν.
 ὧς ἔφαθ'· ἥ δὲ Ζηνὶ μελαινεσεί Κρονίωνι
 πείθετο καὶ τὸ μετ' ἑὸν διέδραμεν ὠκα πέδεσσι.
 ἔμετο δὲ πολυέθρον Ἐλευσίνος θυσέσσης,

- Zette daarbinnen zich neder, van alle
 de goden wél ver, en
 Wijde er, kwinend van heimwee naar
 't hoog-omgordelde meisje;
 305 Schriklijk een jaar toen over de landen
 — toch voedend zoo velen —
 Zond zij den menschen, en wrêd was 't allen:
 geen zaadjes ontreen
 d'Aarde, wíjl ze alle verdook de schoon-
 omkranste Demeter:
 Vucht'loos doorgroeven nu de ossen met bochtige
 ploegen den akker,
 Vruchteloos viel er gestaâg de blanke gerst
 in de voren....
 310 Waarlijk nu had ze 't sprekend geslacht der
 menschen gedoemd ten
 Dood van pijnenden honger, zóó de eere
 van heerlijke gave' en
 Offers benemend den goden, Olympos'
 paleizen bewonend....
 Zoo niet Zeus het hadde begrepen
 in diepe overpeinzing:
 Iris eerst zond hij, de goudig-gevlengelde, om
 bij zich te ontbieden
 315 Heerlijk-gelokte Demeter, zoo velen
 geliefd van verschijning.
 Sprak hij, en Kronos' zoon, den donker-wolkigen
 Zeus, dien
 Was ze gehoorzaam: door-ijlde de ruimte
 met reppende voetjes.
 Snêl zoo kwam ze in de stede, in het offer-
 rokig Eleusis,

εὔρεν δ' ἐν νηῶ Διμήτερα κυανόπτελον,

320 καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Διμήτερ, καλέει σε πατήρ Ζεὺς ἄφ' ὅτε εἰδώς

ἐλθέμεναι μετὰ φθλὸν θιζῶν ἀειγνετάων.

ἀλλ' ἴθι, μηδ' ἀπέλυστον ἐμὸν ἔπος ἐκ Διὸς ἔστω.

“Ὡς φάτο λισσομένη· τῆς δ' οὐκ ἐπεπεσίθετο θυμός.”

325 αὐτὺς ἔπειτα πατήρ μάκαρας θεοὺς αἰὲν ἐόντας

πάντας ἐπιπροΐαλ' ἀμοιβηδὺς δὲ κόνοντας

κίχλησκον καὶ πολὺὰ δίδον περικαλλέα δῶρα,

τυμὰς θ', ἃς κεν ἔλοιτο μετ' ἀθανάτοισιν ἐλθέσθαι·

ἀλλ' οὐτὺς πείσται δύναιτο φρένας ἧδὲ νόημα

330 θυμῷ χλωμένῃς· στερεῶς δ' ἧγνάνετο μύθους.

οὐ μὲν γάρ ποτ' ἔφρασκε θυώδες Οὐλύμπιοιο

πρην γ' ἐπιβήσεσθαι, οὐ πρὶν γῆς καρπὸν ἀνέσειν,

πρὶν ἴδῃσι δ' φθαλμοῖσιν ἐγὼν εὐώπιδα κοῦρην.

Διτάρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε βαρὺν τυπὸς εὐρύοπα Ζεὺς,

Vond er in haren tempel Demeter

in somber gewaad, en

320 Sprekend haar toe, toen zeide zij haar
de gevleugelde woorden:

„U, Demeter, noodt vader Zeus, wèl

wetend van 't eeuw'ge,

Weder te komen bij 't kroost der goden,

voor eeuwig geboren;

Wil dus komen, dat onvervuld Zeus' woord

mij niet weze.”

Zóó nu sprak zij al fleemend; doch haar

overreede ze 't hart niet —

325 Weder toen zond hij zijn zaligen uit,

zijn eeuwige goden,

Alle, den een na den ander; en komend

in wiss'lende volging,

Noódden zij haar, en vèle, boden ze,

en schoóne geschenken:

Eere-geschenken, die ze onder de goden zou

wenschen te ontvangen —

Geen evenwel vermocht te vernurwen het

hart en den geest der

330 Hevig-vertoornde, en stug be-weigende

ze alle de woorden:

Εέρ toch — zeide zij — zouὲ zij den offer-

geur'gen Olympos

Nimmer bestijgen, noch zouden er vruchten

de velden ontrijzen,

Vóór zij met de ooggen heur dochter — zoo lief

van gelaat — weér aanschouwde.

Toen nu Zeus, dof-dond'rend en oogend van

verre, dit hoorde,

335 εἰς Ἑρβος πέμψε χρυσόρραπιν Ἀργειφόντην,
 ὄφρ' Ἀΐδην μαλακοῖσι παραυγόμενος ἐπέεσσιν
 ἄγγ' ἦν Περσεφόνειαν ὑπὸ ζόφου ῥέφοντος
 ἐς φάος ἐξαγάγοι μετὰ δαίμονας, ὄφρα ἔμῃ τηρ
 ὀφθαλμοῖσιν ἰδοῦσα μεταλήξῃε χόλοιο.

340 Ἑρμῆς δ' οὐκ ἀπίθησεν, ἄφαρ δ' ὑπὸ κεύθεα γαίης
 ἐσσυμένως κατόρους, λιπὼν ἕδος Οὐλύμπιοι.
 τέτμε δὲ τὸν γε ἄνακτα δόμων ἔντοσθεν ἐόντα,
 ῥῆμενον ἐν λεχέσσοι σὺν αἰδοίῃ παρακοίτῃ,
 πολὺ δ' ἀεκαζομένη μητρὸς πόθῳ ἥ δ' ἔτ' ἀνὰ γον
 345 ἔργοις ἀθανάτων μακάρων μητίεατο βουλῇν.

ἀργοῦ δ' ἰσχυόμενος προσέφη κρατὺς Ἀργειφόντης
 "Αἰδὼ κυανοχαῖτα, καταφθιμένοιαι ἀνδρῶων,
 Ζεὺς με πατὴρ ἦγωνεν ἀγανῇν Περσεφόνειαν
 ἐξαγαγεῖν Ἑρβέσσοι μετὰ σφέας, ὄφρα ἔμῃ τηρ
 350 ὀφθαλμοῖσιν ἰδοῦσα χόλου καὶ μῆνος αἰνῆς

335 Zond hij ter helle, met gouden staf, den
 Dooder-van-Argos,
 Dat hij Hades zoude overreden met
 Reine Persephoneia zijn rijk van
 vleiende woorden:

Uit te geleiden tot lichten dag bij de goôn, —
 dat de moeder,

't Dochterke aanschouwend met de oogen, van
 hevig te toornen bedare.

340 Hermes was hem gehoorzaam, schoot snèl in
 het diepe der aarde
 Neder in stormende vaart, vèr-latend zijn
 woon op Olympos;

Vond er den machtigen koning, binnen zijn
 woning verwijlend,

Op zijn sponde gezeten, zijn schromende
 gade terzij, die
 Immer nog mokte en naar moeder verzuchte, en
 tegen den dwang der

345 Machtige en zalige goden zòn nog
 op sluwe berading.

Nader getreden toen sprak de krachtige
 Dooder-van-Argos:

„Hades, donker-gelokte, hier heerschend
 over de dooden,

Zeus, aller vader, gelast me uw wonder-
 liev' Persephoneia

Heen te voeren, dit duister uit, tot de goôn, —
 dat de moeder

350 Haar met de oogen aanschouwend, heur toorn
 en gruwbare wraakzucht

ἀθανάτοις παύσειεν· ἐπεὶ μέγαρα μύθεσται ἔργον,
 φθίῃσιν φῦλ' ἀμενηνὰ χαμαιγενέων ἀνθρώπων,
 σπέρμ' ὑπὸ γῆς κρύπτουσα, καταφθινύσουσα δὲ τιμὰς
 ἀθανάτων· ἥ δ' αἰνὸν ἔχει χόλον, οὐδὲ θεοὶσι
 355 μίσγεται, ἀλλ' ἀπάνευθε θυώδεος ἔνδοθι νηοῦ
 ἦσται, Ἐλευσίνος κρανάων προλήθερον ἔχουσα.

“Ὡς φάτο· μέδισσεν δὲ ἀναξ' ἐνέσρων· Αἰδωνεὺς
 ὁρῶσιν, οὐδ' ἀπίθησε Διὸς βασιλῆος ἐφ' ἑταίῃς.
 ἔσσυμένως δ' ἐκέλευσε δαΐφρονι Περσεφονείῃ·

360 “Ἐρχεο, Περσεφόνη. παρὰ μητέρα κυανόπεπλον,
 ἦπτον ἐν στήθεσσι μένος καὶ θυμὸν ἔχουσα·
 μηδὲ τι θυοῦμαινε λίην περιώσιον ἄλλων.
 οὐ τοὶ ἐν ἀθανάτοισιν ἀεικῆς ἔσοσσι· ἀκοίτης,
 αὐτοκασίγνητος πατρὸς Διὸς· ἐνθα δ' ἐοῦσα
 365 θεοπόσεις πάντων, ὁπόσα ζῶει τε καὶ ἔρπει,
 τιμὰς δὲ στήσειςθαι μετ' ἀθανάτοισι μερίστας.

Over de goden bedaren doe: want
 schrikkelijk zint zij
 Doød te hong'ren het weerlooze kroost der
 menschen op aarde,
 't Zaad in den akker verduikend, zóó dreigend
 den goden te rooven
 d' Eerebewijzen — want schrikkelijk wrokt ze
 en onder de goden
 355 Voegt zij zich niet, doch vèrre — in offer-
 rookigen tempel —

Is ze gezeten, Eleusis, de steenige
 stede, beheerschend.”
 Sprak hij, en zachtkens lachte de koning
 der dooden, Aidoneus,
 Wippend de wenkbrauw, en leende gehoor wel
 aan koning-Zeus' woorden;
 Snel toen beval hij zijn Persephoneia,
 de teeder-gezinde:

360 „Keer dan, Persephoneia, naar moeder, die,
 somber-omsluierd,
 Moederlijk-teêr in den boezem liefde en
 verlangen u koestert;
 Wil er niet al te droevig treuren in
 ijdel geweeklaag:
 Geenszins zal ik u onder de goden onwaardig
 een man zijn,
 Ik, de broeder van vader Zeus; zoo ga
 dan en ginder
 365 Zult gij het al overheerschen, wat leven
 heeft en beweging;
 Eere zal men u bieden, onder de goden,
 de hoogste, en,

των δ' ἀδικοσάντων τίσις ἔσσεται ἡμῶντα πάντα,
οἳ κεν μὴ θυσίαισι τεὸν μένος ἰλάσκωνται,
εὐαγέως ἔρδοντες, ἐναίσιμα δῶρα τελοῦντες.

370 Ὡς φάτο· γῆθησεν δὲ περίφρων Περσεφόνηα,
καρπαλίμως δ' ἀνόρουσ' ὑπὸ χάσματος· ἀντάρ' ὄγ' Ἀΐδης
ῥοιῆς νόκνον ἔδωκε φαγεῖν μελήηδέα, λάθρη
ἀμφὶ ἐνομήσας, ἵνα μὴ μένοι ἧμῶντα πάντα
αὐθι· παρ' αἰδοίῃ Δημήτρει κυανοπέπλῳ.

375 Ἰππους δὲ προτάροιθεν ὑπὸ χροσέοισιν ὄχεσφιν
ἔντυεν ἀθανάτους πολυστημάντωρ Ἀΐδωνεύς.
ἥ δ' ὄχεων ἐπέβη, παρὰ δὲ κρατὺς Ἀργεϊφόντης
ἧνία καὶ μάστιγα λαβὼν μετὰ χερσὶ φίλῃσι
σεσε διέκ μεγάρων· τὼ δ' οὐκ ἀκοντε πατέσθην.

380 βίμψα δὲ μακρὰ κέλευθα διήγυσαν· οὐδὲ θάλασσα
οὐθ' ὕδωρ ποταμῶν οὐτ' ἄγκυα παρήεντα
ἔντων ἀθανάτων οὐτ' ἄγκυες ἔσχεθον ὄρμηγν,

Wie u beledigen, zal mijn eeuwige
wake vervolgen...
Zoo zij met offers niet uw toornend
harte verzoenen,
Offerend heilig en rein en voegende
gaven u schenkend."

370 Zoo nu sprak hij, en 't jùbelde in
schrander Persephoneia:
Ras kwam zij òpgerezen van vreugd; — doch
Hades intuschen
Gaf haar een honing-zoo-zoeten granaatappel-pit
in den mond, die
Heim'lijk haar weér-lokte... opdat zij niet blijven
zoude alle de dagen
Ginder bij de eerbiedwaarde Demeter,
somber-omsluierd —

375 Voren-onder den louter-gouden,
glanzenden wagen
Spande zijn eeuwige paarden de velen-
gebedende Aidoneus;
Zij toen besteeg hem, en mède de krachtige
Dooder-van-Argos:
Teugels en zweep in beide zijn handen toen
nam deze en, stùrend,
Liet hij ze rennen, uit-ten-paleize, en ze
vloegen gewillig:

380 Snel zoo waren de lange wegen voleindigd;
de zee niet,
Nòch het water der stroomen, nòch gras-
begroeide valleien
Stuitten — noch heuvelen ook — de godd'lijke
paarden in vaart, doch

ἀλλ' ὑπὲρ αὐτῶων βαθὺν ἡέρα τέμνον ἰόντες.

στῆσε δ' ἄγων, ὅθι μίμνευ ἐυστέφανος Δημήτηρ,

385 νηοῖο προπάρουθε θυώδεος ἡ δὲ ἰδοῦσα

ἡῖξ', ἥντε κέμματος ὄρος κάτω δάσκιον ὕλη.

Περσεφόνη δ' ἐτέρω * * * *

μητρὸς ἐῆς κατ * * * *

ἀλτο θέειν * * * *

390 τῆδε * * * *

ἀ * * * *

* * * *

τέκνον, μὴ βᾶ τι μ * * * *

βρώμης; ἐξῶδι * * * *

395 ὧς μὲν γάρ κε νέουσ * * * *

καὶ παρ' ἐμοὶ καὶ πατρὶ κελαινεφεὶ Κρονίωνι

ναεταῖοις πᾶντεςσι τετιμένη ἀθανάτοισι.

εἰ δ' ἐπύσσω, πάλιν αὐτίς ἰοῦσ' ὑπὸ κελύεσσιν ῥαίης

Boven er òver, doorsneden zij, ijlend, de

Stil trok de menner, waar wijde de schoon-
hoogere lucht en....

385 Vóór haren offer-geurigen tempel — en
omkranste Demeter

Ijide zij toè, lijk een ree van de bergen, door
toen ze 't ontwaarde,

Persephoneia ten and're
bosschen, vol schaduw.

Moeder terzijde * * * *

Kwam met een sprong geloopen
* * * *

390 Haar * * * *

* * * *

* * * *

„Kindeke, nièts toch * * * *

Spijzen? O, zeg * * * *

395 Dàt gij, nu wederkeerend,
* * * *

Dat ge met mij en met Zeus, den donker-
wolkigen vader,

Saàm moogt wonen in hooge vereering bij
alle de goden

Zoo ge evenwel iets nuttet . . . dan, keerend weêrom
onder de aarde,

οἰήσεις ὥρων τρίτατον μέρος εἰς ἐνιαυτὸν,
 400 τὰς δὲ δὺν παρ' ἑμοί τε καὶ ἀλλοῖς ἀθανάτοισιν.

ὅππότε δ' ἀνθεαὶ γαί' εὐώδεις ἐισαγνοῖαι
 παντοδαποῖς θάλλει, τόθ' ὑπὸ' ὕδατος ἡρόεντος
 αὐτὸς ἄνει μέγα θαῦμα θεοῖς θνητοῖς τ' ἀνθρώποις.

* * *

καὶ τίνι σ' ἐξαπατήσῃ δόλῳ κρατερὸς Πλούδημων;

405 Τὴν δ' αὖ Περσεφόνη περικαλῆς ἀντίον ἤϊδα·

Τοιᾶρ ἐγώ σοι, μήτερ, ἔρῳ νημερέα πάντα·

εὐτέ μοι Ἑρμῆς ἦλθ' ἐριούριος ἄγγελος ὠκὺς

παρ πατέρος Κρονίδαο καὶ ἄλλων οὐρανίωνων,

ἐλθεῖν ἐξ Ἑρέβους, ἵνα μ' ὀφθαλμοῖσιν ἰδοῖσα

410 λήξαις ἀθανάτοισι χόλου καὶ μῆνιος αἰνῆς,

αὐτὴν' ἐγὼν ἀνδρὸς ὑπὸ χάρματος· αὐτὰρ δ' ἰάθρη

ἐμβαλέ μοι βουῆς νόκνον, μελινθεῖ' ἐδωδὴν,

ἄκουσαν δὲ βίη με προσηγέγκασσε πᾶσασθαι.

Zult gij er wonen het derde deel van
 400 d'Ov'rige deelen, beide, bij mij en bij
 de tijden des jaars, en
 de andere goden:

Wen dan de aarde in liefelijk-geurende

Menigvuldig, ontbloeit, dan heen uit
 bloemen van lente,

Zult ge weér rijzen tot machtig wonder
 uw nevelig duister
 voor goden en menschen.

* * *

Doch hoe wist u in list te verlokken de
 machtige heerscher?"

405 Haar toen zeide ten antwoord de
 schoone Persephoneia:

„Zeker zal ik u, moeder, zeggen de

waarheid ten volle:

Toen mij Hermes, de nuttige dienaar, de

rap-vlugge bode,

Namens onz' vader Kronos' zoon en de

andere goden

Kwam uit den duist'ren geleiden; — dat gij,

met uw oog en mij ziende,

410 Lüwen deelt over de menschen uw toorn en

gruwbare wraakzucht,

Snel overeind toen rees ik terstond van

vreugde, doch heim'lijk

Wierp hij me — als honing zoo zoet — een granaat-

appel-pit in den mond en

Dwóng mij (ik wilde, och! ik wist het niet) die

spijze te nutten —

- ὥς δέ μ' ἀναρπάξας Κρονίδεω πυκινὴν διὰ μῆτιν
 415 ὄχετο, πατρός ἐμοῖο, φέρων ὑπὸ κέθρα γαίης,
 ἐξερέω, καὶ πάντα διψέομαι, ὥς ἐρπύνας.
 ἡμεῖς μὲν μάλα πᾶσαι ἀν' ἡμερὸν λειψῶνα,
 Δευκίπτη Φαινώ τε καὶ Ἡλέκτρη καὶ Ἰάνθῃ,
 καὶ Μελίτῃ Ἰάχῃ τε Ποδείᾳ τε Καλλιρόῃ τε,
 420 Μηλόβοσις τε Τύχῃ τε καὶ Ἐκυρόῃ καλυκώτις,
 Χρυσήϊς τ' Ἰάνειρά τ' Ἀκαστῇ τ' Ἀδμήτῃ τε,
 καὶ Ποδότῃ Πλουτῷ τε καὶ ἡμερόεσσα Καλυψώ,
 καὶ Στὺξ Οὐρανίῃ τε Ταλαξιδόρῃ τ' ἐρατεινῇ,
 425 παῖζομεν ᾗδ' ἀνθεα δρέπομεν χείρεσσ' ἐρόεντα,
 μίγδα κρόνον τ' ἀγανὸν καὶ ἀγαλίδας ᾗδ' ὑάκινθον,
 καὶ βοδέας κάλυκας καὶ λείρια, θαύμα ἰδέσθαι,
 * νάρκισσον θ', ὅν ἔφυς, ὥσπερ κρόνον, εὖρεῖα χθονί.
 αὐτὰρ ἐγὼ δρεπόμεν περὶ χάριματι γαῖα δ' ἔνερθε
 430 χύροισεν τῇ δ' ἔκθορ' ἀναξ κρατερὸς Πτολιδέγγμων.

- Hoe nu Hades me roofde door de ondoor-
 zienbare list van
 415 Vader Zeus, en me voerde diep onder
 de wegen der aarde,
 Zal ik u zeggen en wijder verklaren, gelijk
 gij verlangt nu:
 Allen te zamen met velen, zoo speelden we
 in lieflijke weide:
 Leukippe en Phaino en Electra en
 lanthe,
 En Melite, Rhodeia, Kallirhoë
 en lache,
 420 Melobosis en Tyche, Okryhoë, bloemig
 van oogten,
 laneirha, Akaste en ook Chryseis,
 Admete,
 Rhodope en Plouto en ook de
 lieve Kalyпсо,
 Styx en Ourhanië en Galaxaurha,
 bevallig,
 425 Speelden we en plukten de lieflijke bloemen
 met beide onze handen:
 Samen en glanzende krokus' en lisschen
 en hyacinthen,
 Rozenknopjes en lelie's, wonderlijk-schoon
 om te zien, — en
 Ook één narcis, glanzend als krokus, der
 aard-wijd ontsproten;
 Ik toen plukte zoo blij, zoo blij tot
 de aarde daaronder
 430 Opengapte en te voorschijn sprong
 de machtige heerscher:

βῆ δὲ φέρων ὑπὸ γαῖαν ἐν ἄρμασι χρυσεόισι
 πόλλ' ἀεκαζομένην ἑβόησα δ' ἄρ' ὄρθια φωνῇ.
 ταῦτά τοι ἀγρυμένη περ ἀληθέα πάντ' ἀγορεύω.

“Ὡς τότε μὲν πρόπαν ἤμαρ ὁμόφρονα θυμὸν ἔχουσα

435 πολλὰ μάλ' ἀλλήλων κραδίην καὶ θυμὸν ἱάων
 ἀμφαραπαζόμεναι ἀχέων δ' ἀπενάετο θυμός.
 γηθοσύνας δ' ἐδέχοντο παρ' ἀλλήλων ἑοιδόν τε.
 τῇσιν δ' ἔγγυθεν ἦλθ' Ἑκάτη λυταροκορήσεινος
 πολλὰ δ' ἄρ' ἀμφαραπτησὺς κόρην Ἀγμήτερος ἄγνῆν
 440 ἐκ τοῦ οἱ πρόπολος καὶ ὀπάων ἔπλεε' ἄνασσα.

ταῖς δὲ μετ' ἄγγελον ἦκε βαρύκτυπος εὐρύοπα Ζεὺς
 “Ρεῖην ῥήκομον, Ἀγμήτερα κυανόπεπλον
 ἀξέμεναι μετὰ φῶλα θεῶν, ὑπέδεκτο δὲ τιμὰς
 δωσέμεν, ἅς κεν ἔλθοιτο μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.

445 νεῦσε δὲ οἱ κούρην ἔτεος περικτελομένην
 τῇν τριτάτην μὲν μοῖραν ὑπὸ ζῶφον ἠέρεντα,

Onder den grond weder dook hij en voerde op
 zijn wagen van goud mij
 Mède — of ik worstlend me weerde ook en
 riep met gillende stemme —
 Ζόό nu, al voelde ik mij droef, zóó zeide ik ten
 volle u de waarheid.”

Toen dan bleven zij héél den dag, beide
 één in bezieling,

435 Eindeloos voort elkander in geest en in
 harte verheugend,
 Innig elkander omhelzend.... van smarten her-
 rustte de ziel, en
 Liefde genoten zij blijde en liefde schonken
 zij wèder —

Haar schreed Hekate naderbij met
 glanzenden hoofdband;
 Lang omhelsde zij teér Demeter's
 zuivere dochter,

440 Wyl haar de koningin eens diende
 en medegeleidde —
 Dezen toen zond — als bodinne — dof-dond'rend en
 oogend van ver, Zeus:
 Rheia, de schoon-gelokte, om Demeter, in
 somber gewaad, weêr

Tot der goden kroost te geleiden — en
 eere beloofde
 Zeus haar te geven, gelijk ze 't verlangen zoude
 onder de goden;

445 Knikkende gaf hij heur dochter van 't omme-
 went'lende jaar één
 Derde gedeelte te leven beneden in
 't nevelig duister,

- τὰς δὲ δῶτα παρὰ μητρὶ καὶ ἀλλοις ἀθανάτοισιν.
ὥς ἔφατ'· οὐδ' ἀπίθῃσθε θεᾷ Διὸς ἀγνελιάων.
ἔσσυμένως δ' ἦϊξε κατ' Οὐλύμπουσι καρήνων,
450 εἰς δ' ἄρα Πάριον ἦξε, φερέσβιον οὐθαρ ἀρούρης
τὸ πρὶν, ἀτὰρ τότε γ' οὔτι φερέσβιον, ἀλλὰ ἔκρηλον
εἰστήκει πανάφυλλον ἔκλυθε δ' ἄρα κρήνην κών
μῆδεσσι Δῆμητρος καλλισφύρου· αὐτὰρ ἔπειτα
μέλλεν ἄφαρ ταναοῖσι κομήσειν ἀσταχύνεσσαν,
455 ἦρος ἀεξομένοιοι, πέδιφ' δ' ἄρα πτόνες ὄγμοι
βρισμένον ἀσταχύων, τὰ δ' ἐν ἐλλεδανοῖσι δεδέσθαι.
ἐνθ' ἐπέβη πρῶτιστον ἀπ' αἰθέρος ἀτρυγέτοιο·
ἀστασίως δ' ἴδον ἀλλήλας, κελάρηντο δὲ θυμῷ.
τῇν δ' ὣδε προσέειπε Πέη λαπαροκρήδειμος·
460 Δεῦρο τέκος, καλέει σε βαρύντυπος εὐρύπτεα Ζεὺς
ἐλθέμενα μετὰ φῶλα θεῶν, ὑπέδεικτο δὲ τιμᾶς
δωσέμεν, ἥς κεν ἔλαιο μετ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.

- d'Ov'rige deelen, beide, bij moeder en
de andere goden —
Zoo sprak Zeus; en ze was gehoorzaam,
de heilige bodinne:
Ijlings schoot zij neder vanaf de
Olympische kruinen,
450 Daalde over Rharhion neêr: een vruchtbare
en voedende bouwgrond
Vroeger, doch dor en vruchten-loos toen,
wjl neder — als dood — lag,
Alwat er groeide eens en bloeide, en verdoken
de blanke gerst bleef,
Naar de van voeten schoone Demeter be-zon
't ware tijd nu,
Dat alreê daar de landen van puntige
aren ver-ruigden,
455 Zwellend van lente; dat dra in den grond weêr
de vocht-vette voren
Zwaar-stijf stonden van aren . . . met stroovlechten
saâm ze te binden —
Daâr toen daalde zij neêr uit de rust'loos-
deinende lucht, en
Blijde zagen ze elkander weder, van harte
verheugd, en
Zóó sprak Rheia, met glanzenden hoofdband,
tot dochter Demeter:
460 „Kom, mijn kind, want Zeus, dof-dond'rend
en oogend van verre,
Noodt u wêder bij 't kroost der goden, en
eere belooft hij
U te schenken, gelijk ge verlangen zoudt
onder de goden;

νευσε θε σοι κούρην ἔτεος περιτελλομένηοι
τὴν τριτάτην μὲν μοῖραν ὑπὸ ζόφον ἡερόεντα,

465 [τὰς δὲ θύω παρὰ σοί τε καὶ ἀλλοις] ἀθανάτοισιν.

ὧς τοι ὑπέστη ἔσεσθαι· ἐγὼ δ' ἐπένευσε κάρητι.

ἀλλ' ἴθι, τέχνην ἔμδον, καὶ πείθεο, μηδέ τι λίην

ἄζηχες μενέαινε καλαινεφεῖ Κρονίωνι.

αἶψα δὲ καρπὸν ἄεξε φερέσβιον ἀνθρώποισι.

470 Ὡς ἔφατ'· οὐδ' ἀπλήθυνεν εὐστέφαναος Δημήτηρ·

αἶψα δὲ καρπὸν ἀνήκειν ἀρουράων ἐριβόλων.

πῶσα δὲ φύλλοισιν τε καὶ ἄνθεσιν εὐρέα χθὼν

ἔβρις· ἥ δὲ κιοῦσα θειμοστοπόλοισ βασιλεύσει

δεῖξε, Τριπτολέμῳ τε Διοναεῖ τε παληξίπτῳ,

475 Εὐμόλπου τε βίῃ Κελεῷ θ' ἡγήτορι λαῶν,

δρηγομοσύνην θ' ἱερῶν, καὶ ἐπέφραδεν ὄργια πᾶσιν,

σεμνὰ, τὰ τ' οὐτως ἔσσι παρ᾽ ἐξέμεν, οὔτε πυθῆσθαι,

οὔτε χανεῖν· μέγα γάρ τι θεῶν ἄγρος ισχυάνει αὐδῆν.

Knikkende gaf hij uw dochter van 't omme-
went'lende jaar één
Derde gedeelte te leven, beneden,

465 d'Ov'rige deelen, beide, bij ù en bij
in 't nevelig duister:

Zóó nu klonk zijn belofte u, en hij knikte
de andere goden —

Kom dan, mijn dochter, o wees gewillig en
van hoofd, het bevest'gend;

Wrokken on-wrikbaar in toorn op donker-
wil niet te zeer, zoo

Doe weêr spoedig de vruchten wassen tot
volkigen Zeus nog;

470 Sprak ze, en nù gaf haar gehoor de
voeding der menschen" —

Ras ontreen de vruchten weêrom den
schoon-onkranste Demeter:

Héél, van blaèren en bloemen, weêr werden
kluutigen akker,

Rijk overladen; — en ópgegaan tot de
wijd-omme de landen

Zeide zij aan Triptolemos, den paarden-
rechtende koon'gen,

475 En aan kracht'gen Eunolpos en Keleos,
zweeper Diokles,

Hoe zij haar offeren zouden, — en leerde hun
leider der volken,

Heilige: die 't te verzuimen niet voegt, noch
allen de feesten,

Noch te beroeren in woorden, wíjl goôn-vrees
ook te doorvorschen,

de stemme weêr-dwingt wel:

480 ἄλβιος, ὃς τάδ' ἔρωπεν ἐπιχθονίων ἀνθρώπων·
 ὃς δ' ἀτελής ἔρων, ὃς τ' ἀμυροῦς, οὐποθ' ὁμοίως
 αἶσαν ἔχει φθίμενός περ ὅπρ' ἑόφω εὐρώσεντι.

Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάνθ' ὑπεθήκατο δία θεῶν,
 βάν ῥ' ἔμεν Οὐλύμπιόνδε θεῶν μεθ' ὀμήγυριν ἄλλων.

485 ἔνθα δὲ ναϊτάουσι παρὰ Διὶ τερπικεραῦνφ
 σεμναί τ' αἰδοίαι τε μέγ' ἄλβιος, ὃν τιν' ἔκειναι
 προφρονέως φίλωνται ἐπιχθονίων ἀνθρώπων.
 αἶψα δέ οἱ πέμπουσιν ἐφέστιον ἐς μέγα δῶμα
 Πλούτων, ὃς ἀνθρώποις ἀφενος θνητοῖσι δίδωσιν.

490 'Αλλ' ἄγ' Ἐλευσίνος θυσέσσης δῆμον ἔχουσαι,
 καὶ Παρόν ἀμφοτέρην Ἀντρωνά τε πετρήεντα,
 πότνια, ἀγλαόδιωρ, ὠρηφόρε, Διγεί ἀνασσα,
 αὐτῇ, καὶ κοῖνῃ περικαλλέης Περσεφόνης,
 πρόσφρονες ἀντ' ὧδ' ἡς βίστον θυμὴρ' ὀπάσσειν.
 495 αὐτὰρ ἔγω καὶ σείο καὶ ἄλλης μνήσομ' ἀοιδῆς.

480 Zelig degene, die deze aanschouwde der
 menschen op aarde! —
 Doch die — oningewijd — haar offer-geheimen
 niet meé-viert,
 Zal, deez' zaligheid dervend, dood zijn
 in schimmel-dof duister.

Toen dan deze alle had aánbevolen
 de hooge godinne....

Gingen zij òp, ten Olympos, tot de andere
 goden, bijéén daar —

485 Daar nu wonen zij saám met Zeus, die
 blik's mend verblijdt zich;
 Heilig en hoog-gevierd: wélzelig degeen,
 dien zij beide

Goedig-genegen, goedgunstig beminnen der
 menschen op aarde:

Dra dan zenden ze — als god voor zijn haard — in
 de hoog-ruime woon hem
 Ploutos, die rijke bezitting schenkt aan
 de sterflijke menschen.

490 Gij dan, welaa, die van geurig Eleusis het
 volk over-heerscht, èn

Over Paros, het wijd-omstroome, over
 Antroon, het rots'ge; —
 Heilige — heerlijk van gaven, den zomer ons
 spreidend — vorstinne

Deo, gij en uw dochterke, schoone
 Persephoneia,

Wilt, goedgunstig, voor onzen zang blij
 leven ons schenken!

495 Weder toch zal 'k u gedenken — nu peinze ik
 op anderen lofzang.

ADDENDA.

Volgens A. BAUMEISTER :

Vers 4: νόσφι Δημήτρος χρυσάρεος

v. 23: οὐδ' ἀγλαόκαρποι ἔλθαι

v. 87: τοῖς μεταναστεύει, τῶν ἑλλαχε

v. 211: δεξαμένη δ' ὁσίης ἐπέβη

v. 272: Καλλιχόρου

v. 345: ὀργισθεῖσα θεῶν μακάρων μνηέστο βουλῇ.

v. 386: ἦλξ, ἦντε μαινὰς

v. 394: βρώμης

v. 424: Παλλὰς τ' ἐγρημάχη καὶ Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,

en v. 477: Τρυτολέμω τε, Πολυξείνῳ τ', ἐπὶ τοῖς δὲ Διονύσει
werden door BAUMEISTER uitgeworpen.

v. 478: οὐτ' ἀγέειν